Nr. 60. Należytość pocztowa opłacona ryczałtem. Kraków środa 14 marca 1928. Rok XLVII.

Drukarnia Literacka w Krakowie.

Prenumerata miesięczna:
Bez odnoszenia 4·— zł.
Z odnoszeniem 4·50 „
Z przes. poczt. 4·50 „
Zagranicą. . . . 8·— „

Cena numeru: 20 groszy

Adres Redakcji:
ul. Wielopole L. 1.
Telefon Nr. 3542 i 4450.

Adres Administracji:
Ul. Wielopole L. 1.
Telefon Nr. 1572, 3542 i 1198.
Nr. czeku PKO. 400.402.



# REFORMA

wychodzi codziennie o godzinie 2 po południu



# Jak się przedstawiają dotychczasowe wyniki wyborów do Senatu?

## W Krakowie przoduje lista Nr. 1.

Przy wczorajszych **wyborach do Senatu w Krakowie na 83 tysiące uprawnionych** do głosowania **stanęło do urny wyborczej zaledwie 47 tysięcy wyborców.** Na silną absencję wyborców wpłynął m. in. w znacznej mierze fatalny stan pogody.

Ogółem w **70 obwodach** wyborczych m. Krakowa **poszczególne listy uzyskały następującą ilość głosów:**

| | |
|---|---|
| **Lista Nr. 1** (Bezp. Bl. Wsp. z Rządem) | **15.917** |
| **Lista Nr. 2** (PPS) | **13.387** |
| **Lista Nr. 3** (Wyzwolenie) | **1** |
| **Lista Nr. 14** (Związek Chłopski | **18** |
| **Lista Nr. 17** (Sjoniści) | **9.658** |
| **Lista Nr. 24** (N. D.) | **132** |
| **Lista Nr. 25** (Ch. D. i Piast) | **7.594** |
| **Lista Nr. 33** (Aguda) | **445** |
| **Lista Nr. 37** (Stojałowczycy) | **0** |

Zaznaczyć należy, że **o rozdziale mandatów** senatorskich rozstrzygnie wynik wyborów **z całego województwa.**

### Szczegółowy wynik wyborów do Senatu w Krakowie.

**Obwód 1.** Lista Nr. 1 — 332, lista Nr. 2 — 100, Nr. 17 — 73, Nr. 25 — 155. **Obwód 2.** Lista Nr. 1 — 318, Nr. 2 — 109, Nr. 14 — 1, Nr. 17 — 39, Nr. 24 — 4, Nr. 25 — 205. **Obwód 3.** Lista Nr. 1 — 276, Nr. 2 — 119, Nr. 17 — 53, Nr. 24 — 2, Nr. 25 — 294. **Obwód 4.** Lista Nr. 1 — 322, Nr. 2 — 107, Nr. 17 — 40, Nr. 25 — 158. **Obwód 5.** Lista Nr. 1 — 201, Nr. 2 — 116, Nr. 17 — 197, Nr. 25 — 153, Nr 33 — 1. **Obwód 6.** Lista Nr. 1 — 190, Nr. 2 — 77, Nr. 17 — 72, Nr. 24 — 1, Nr. 25 — 166, **Obwód 7.** Lista Nr. 1 — 275, Nr. 2 — 134, Nr 17 — 71, Nr. 24 — 3, Nr. 25 — 118, **Obwód 8.** Lista Nr. 1 — 252, Nr. 2 — 101, Nr. 17 — 79, Nr. 24 — 4, Nr. 25 — 120. **Obwód 9.** Lista Nr. 1 — 318, Nr. 2 — 87, Nr. 17 — 27, Nr. 24 1, Nr. 25 — 215. **Obwód 10.** Lista Nr. 1 — 407 Nr. 2 — 119, Nr. 17 — 61, Nr. 24 — 2, Nr. 25 — 232, Nr. 33 — 1. **Obwód 11.** Lista Nr. 1 413, Nr. 2 — 131, Nr. 17 — 47, Nr. 24 — 8, Nr. 25 — 202. **Obwód 12.** Lista Nr. 1 — 323, Nr. 2 — 213, Nr. 17 — 38, Nr. 24 — 1. **Obwód 13.** Lista Nr. 1 — 335, Nr. 2 — 149, Nr. 17 — 54, Nr. 25 — 190. **Obwód 14.** Lista Nr. 1 — 391, Nr. 2 — 109, Nr. 14 — 2, Nr. 17 — 33, Nr. 24 — 2. Nr. 25 — 190. **Obwód 15.** Lista Nr. 1 — 320, Nr. 2 — 135, Nr. 14 — 1, Nr. 17 — 68, Nr. 24 — 3, Nr. 25 — 209. **Obwód 16.** Lista Nr. 1 — 459, Nr. 2 — 157, Nr. 17 — 53, Nr. 24 — 2, Nr. 25 — 144. **Obwód 17.** Lista Nr. 1 — 359, Nr. 2 — 155, Nr. 17 — 108, Nr. 24 — 2, Nr. 25 — 132, Nr. 33 — 1. **Obwód 18.** Lista Nr. 1 — 380, Nr. 2 — 173, Nr. 14 — 4, Nr. 17 — 51, Nr. 24 — 6, Nr. 25 — 174.

**Obwód 10** Lista Nr. — 368, Nr. 2 — 132, Nr. 17 — 50, Nr. 24 — 3, Nr. 25 — 328, Nr. 33 — 1. **Obwód 20.** Lista Nr. 1 — 313, Nr. 2 148, Nr. 17 — 78, Nr. 24 — 10, Nr. 25 — 171. **Obwód 21.** Lista Nr. 1 — 287, Nr. 2 — 106, Nr. 3 — 2, Nr. 17 — 111, Nr 24 — 2, Nr. 25 206. **Obwód 22.** Lista Nr. 1 — 365, Nr. 2 — 104, Nr. 17 — 255, Nr. 24 — 3, Nr. 25 — 144, Nr. 33 — 1, **Obwód 23.** Lista Nr. 1 — 192, Nr. 2 — 83, Nr. 17 — 15. Nr. 25 — 322. **Obwód 24.** Lista Nr. 1 — 251, Nr. 2 — 156, Nr. 14 — 2, Nr. 17 — 95, Nr. 24 — 1, Nr. 25 — 173, **Obwód 25.** Lista Nr. 1 — 308, Nr. 2 — 257, Nr. 3 — 1, Nr. 14 — 5, Nr. 17 — 73, Nr. 24 — 7, Nr. 25 — 111, **Obwód 26.** Lista Nr. 1 — 308, Nr. 2 — 206, Nr. 14 — 1, Nr. 17 — 53, Nr. 24 — 6, Nr. 25 — 119, Nr. 33 — 2. **Obwód 27.** Lista Nr. 1 — 276, Nr. 2 — 282, Nr. 17 — 50, Nr. 24 — 4, Nr. 25 — 92. **Obwód 28.** Lista Nr. 1 — 116, Nr. 2 — 77, Nr. 17 — 344, Nr. 25 — 103, Nr. 33 — 26. **Obwód 29.** Lista Nr. 1 — 153, Nr. 2 — 64, Nr. 17 — 272, Nr. 24 — 2, Nr. 25 — 89, Nr. 33 — 3. **Obwód 30.** Lista Nr. 1 — 92, Nr. 2 — 63, Nr. 17 — 423, Nr. 25 — 30, Nr. 33 — 31. **Obwód 31.** Lista Nr. 1 — 94, Nr. 2 — 156, Nr. 17 — 199, Nr. 25 — 133, Nr. 33 — 20. **Obwód 32.** Lista Nr. 1 — 70, Nr. 2 — 60, Nr. 17 — 509, Nr. 25 — 19, Nr. 33 — 47, **Obwód 33.** Lista Nr. 1 — 110, Nr. 2 — 122, Nr. 17 — 427, Nr. 25 — 41, Nr. 33 — 28. **Obwód 34.** Lista Nr. 1 — 86, Nr. 2 — 115, Nr. 17 — 373, Nr. 25 — 101, Nr. 33 — 25. **Obwód 35.** Lista Nr. 1 — 80, Nr. 2 — 124, Nr. 17 — 287, Nr. 25 — 13, Nr. 33 — 15. **Obwód 36.** Lista Nr. 1 — 97, Nr. 2 — 129, Nr. 17 — 463, Nr. 25 — 31, Nr. 33 — 9. **Obwód 37.** Lista Nr. 1 — 79, Nr. 2 — 67, Nr. 17 — 451, Nr. 25 — 49. Nr. 33 — 31. **Obwód 38.** Lista Nr. 1 — 60, Nr. 2 — 76, Nr. 17 — 258. Nr. 25 — 19, Nr. 33 — 41. **Obwód 39.** Lista Nr. 1 — 81, Nr. 2 — 59, Nr. 17 — 421, Nr. 25 — 18, Nr. 33 — 31. **Obwód 40.** Lista Nr. 1 — 52, Nr. 2 — 57, Nr. 17 — 449, Nr. 25 — 18, Nr. 33 — 35, **Obwód 41.** Lista Nr. 1 — 84, Nr. 2 — 32, Nr. 17 — 348, Nr. 25 — 32, Nr. 33 — 38. **Obwód 42.** Lista Nr. 1 — 31, Nr. 2 47, Nr. 17 — 355, Nr. 25 — 10, Nr. 33 — 32. **Obwód 43.** Lista Nr. 1 — 145, Nr. 2 — 578, Nr. 17 — 49, Nr. 25 — 57, **Obwód 44.** Lista Nr. 1 — 159, Nr. 2 — 344, Nr. 14 — 1, Nr. 17 — 13, Nr. 25 — 72. **Obwód 45.** Lista Nr. 1 — 310, Nr. 2 — 200, Nr 17 — 32, Nr. 24 — 6, Nr. 25 — 122. **Obwód 46.** Lista Nr. 1 — 308, Nr. 2 — 219, Nr. 17 — 52, Nr. 24 — 3, Nr. 25 — 86. **Obwód 47.** Lista Nr. 1 — 366, Nr. 2 — 332, Nr. 17 — 33, Nr. 24 — 1, Nr. 25 — 115, Nr. 33 — 1. **Obwód 48.** Lista Nr. 1 — 277, Nr. 2 — 315, Nr. 3 — 1, Nr. 14 — 1, Nr. 17 — 86, Nr 24 — 3, Nr. 25 — 82, Nr. 33 — 1. **Obwód 49.** Lista Nr. 1 — 135, Nr. 2 — 237, Nr. 17 — 14, Nr. 24 — 1, Nr. 25 — 51. **Obwód 50.** Lista Nr. 1 — 147, Nr 2 — 195, Nr. 17 — 4, Nr. 25 — 61, **Obwód 51.** Lista Nr. 1 — 206, Nr. 2 — 421, Nr. 17 — 26, Nr. 24 — 3, Nr. 25 — 70. **Obwód 52.** Lista Nr. 1 — 218, Nr. 2 — 237, Nr. 14 — 2, Nr. 17 — 10, Nr. 24 — 1, Nr. 25 — 140 **Obwód 53.** Lista Nr. 1 — 343, Nr. 2 — 304, Nr. 17 — 50, Nr. 24 — 2, Nr. 25 — 107.

**Obwód 54.** Lista Nr. 1 — 127. Nr. 2 — 255, Nr. 17 — 9, Nr. 25 — 104. **Obwód 55.** Lista Nr. 1 — 262, Nr. 2 — 333, Nr. 14 — 2, Nr. 17 — 29, Nr 24 — 4, Nr. 25 — 87. **Obwód 56.** Lista Nr. 1 — 339, Nr. 2 — 400, Nr. 17 — 36, Nr. 24 — 4, Nr. 25 — 179, Nr. 33 — 1. **Obwód 57.** Lista Nr. 1 — 228, Nr. 2 — 403. Nr. 17 — 7, Nr. 24 — 3, Nr. 25 — 56. **Obwód 58.** Lista Nr. 1 — 177, Nr. 2 — 383, Nr. 17 — 6, Nr. 24 — 2, Nr. 25 — 55. **Obwód 59.** Lista Nr. 1 — 184, Nr. 2 — 415, Nr. 17 — 19. Nr. 24 — 1, Nr. 25 — 73 **Obwód 60.** Lista Nr. 1 124, Nr. 2 — 297, Nr. 17 — 3, Nr. 25 — 13. **Obwód 61.** Lista Nr. 1 — 199, Nr. 2 — 276, Nr. 17 — 5, Nr. 25 — 23. **Obwód 62.** Lista Nr. 1 — 129, Nr. 2 — 371, Nr. 17 — 100, Nr. 24 — 5, Nr. 25 — 78. **Obwód 63.** Lista Nr. 1 149, Nr. 2 — 245, Nr. 17 — 287, Nr. 24 — 2, Nr. 25 — 56, Nr. 33 — 15. **Obwód 64.** Lista Nr. 1 — 84, Nr. 2 — 216, Nr. 17 — 236, Nr. 24 — 1, Nr. 25 — 124, Nr. 33 — 1 **Obwód 65.** Lista Nr. 1 — 218, Nr. 2 — 128, Nr. 17 — 335, Nr. 24 — 2, Nr. 25 — 37, Nr. 33 — 4. **Obwód 66.** Lista Nr. 1 — 199, Nr. 2 — 255, Nr. 17 — 183, Nr. 24 — 3, Nr. 25 — 51. **Obwód 67.** Lista Nr. 1 — 192, Nr. 2 — 275, Nr. 17 — 61, Nr. 25 — 43. **Obwód 68.** Lista Nr. 1 199, Nr. 2 — 162, Nr. 17 — 249, Nr. 24 — 3, Nr. 25 — 51, Nr. 33 — 3. **Obwód 69.** Lista Nr. 1 — 234, Nr. 2 — 191, Nr. 17 — 178, Nr. 24 — 1, Nr. 25 — 61, **Obwód 70.** Lista Nr. 1 — 235, Nr. 2 — 426, Nr. 17 — 50, Nr. 24 — 2, Nr. 25 — 41.



# TAJEMNICA ZAMUROWANYCH DRZWI

**Przekład z francuskiego przez M. M.**

Cóż to miało znaczyć? myślał sędzia w duchu, przyczem z rosnącym niepokojem zapytywał siebie, czy nie istnieje jakiś tajemniczy spisek między Hubertem a Danielem? Spisek, mogący doprowadzić do nieszczęścia, ale co uczynić, jak tu czuwać, by zło odwrócić, możliwą katastrofę zażegnać? Bił się tak z myślami, gdyż Daniel był w jego oczach oddawna już podejrzanym. Na takich rozmyślaniach noc mu minęła.

Nad ranem, gdy usiłował zasnąć, usłyszał nagle hałas w całym zamku. Służba biegała po komnatach, jakby czegoś szukając. Zastukano wreszcie i do jego drzwi, oznajmiając mu straszną wieść: baron Wolfgang znikł ze swego pokoju i w całym zamku nie natrafiono na jego ślad. W jego pokoju brakowała latarnia, którą w nocy używał Tknięty złowrogiem przeczuciem, sędzia wspomniał na to dziwne zajście, którego był świadkiem ubiegłej nocy i na ten jęk straszliwy w sali rycerskiej... Drzwi, wiodące do baszty, były już otwarte.

Wskazując palcem na tę czarną, przepastną głębię, sędzia zawołał:

— Tutaj to, wasz pan nieszczęśliwy poniósł śmierć dzisiejszej nocy.

I rzeczywiście, wśród kamieni i gruzów przysypanych świeżym śniegiem, widniała jedna, stercząca ku górze ręka...

Z największym trudem, z pomocą drabin i sznurów wyciągnięto wreszcie zwłoki nieszczęsnego Wolfganga. W zaciśniętej dłoni trzymał jeszcze latarnię, która go tu przywiodła, ciało zaś było okrutnie poszarpane i rozbite o kamienne bryły.

Zwłoki złożono na miejscu, gdzie tak niedawno spoczywało ciało jego ojca Rodryga.

Hubert przybiegł jeden z najpierwszych i szlochając rzucił się na kolana, a twarz jego wyrażała prawdziwą rozpacz:

— Bracie — zawołał — o taką zemstę nie prosiłem tych szatanów, którzy mnie dręczyli.

Sędzia słyszał te słowa tajemnicze, nie pojmując oczywiście ich znaczenia, a wewnętrzny instynkt wskazywał mu na Huberta właśnie, jako na mordercę swego brata.

Kilka godzin po tej bolesnej scenie, Hubert zjawił się u sędziego, a gdy mówić począł, głos jego drgał głębokiem wzruszeniem:

— Byłem — rzekł — nieprzyjacielem mego brata z powodu tego nieszczęsnego prawa majoratu, które bogaci jednego, kosztem innych! Straszliwa katastrofa zakończyła jego życie, ufam, że to nie jest karą Bożą, za jego twarde serce wobec mnie. Dziś ja stoję na czele majoratu, ale Bóg jeden wie, jak mi to jest ciężko, bo szczęścia już niema dla mnie na tym świecie. Ale panu, panie sędzio proszę, byś nadal pozostał tutaj i mym majątkiem zarządzał, tak, jak za czasów mego ojca i brata. Co do mnie, dziś opuszczam ten zamek, bo nie mógłbym żyć dalej w miejscu, gdzie tak straszliwa rozegrała się tragedja.

Po tych słowach Hubert wstał i wyszedł, a w 2 godziny później pędził konno w kierunku miasta K.

Jednakowoż zaczęto zastanawiać się teraz nad powodem właściwym śmierci Wolfganga. Ogólna wersja była, że młody baron szedł w nocy po książkę do bibljoteki, omylił się o drzwi i runął w przepaść, z drugiej jednak strony wiadomem było, iż drzwi prowadzące do baszty były zawsze zaryglowane, tak, że z wielką tylko siłą można je było odemknąć, to przypuszczenie zatem upadało, a sędzia gubił się w domysłach, gdy Franz, ulubiony służący Wolfganga rzekł do niego:

— Ach, panie sędzio, to nie w ten sposób zdarzyło się to nieszczęście!

Ale na wszelkie inne zapytania pozostawał głuchym, oświadczył dopiero, że tylko samemu sędziemu powie i to pod największą tajemnicą.

Niewiele jednak wiedział, to tylko stwierdził, że Daniel oddał Wolfgangowi klucz od drzwi baszty i że Wolfgang rzekomo nieraz tam chodził i patrząc w czarną czeluść pełną rumowisk i gruzów, marzył o sposobie wydobycia utajonych tamże skarbów. Zapewne krytycznej nocy uczynił tóż samo i porwany nagłym zawrotem głowy runął w przepaść.

Daniel wyglądał jednak najbardziej przejęty okropnością tego wypadku i radził drzwi te zamurować, co też uczyniono.

Hubert, opuściwszy zamek R. — udał się do swego majątku w Kurlandji, a sędzia pozostał na miejscu jako jego pełnomocnik i zarządca.

Kilka lat upłynęło od powyżej opisanych zdarzeń, gdy Hubert zjawił się nagle w zamku. Było to z początkiem jesieni. Dręczyły go złe przeczucia, mówił ciągle o swej bliskiej śmierci, a sędziemu oświadczył, iż jego testament znajduje się w rękach notarjuszy miasta K.

Przeczucia te sprawdziły się, umarł z początkiem roku przyszłego, a jego syn, też Hubertem zwany, przybył zaraz do zamku R. wraz z matką i siostrą, by objąć przynależne sobie dziedzictwo. Ale brutalnością swej natury i gwałtownem usposobieniem zniechęcił odrazu wszystkich do siebie. Między nim, a sędzią przyszło do ostrego starcia, sędzia bowiem nie chciał spełniać jego dziwnych rozkazów, ani uznać jego rządów w zamku, zanim będzie otworzony testament jego ojca.

W 3 miesiące później, wobec władz miasta K. i wezwanych świadków otwarty został testament Huberta. Przybył i sędzia, w towarzystwie nieznanego nikomu, skromnie odzianego młodego człowieka. Zjawił się i Hubert z miną bezczelnie pewną siebie i swoich praw...

Lecz oto jak brzmiała treść testamentu: Hubert oznajmiał w swej ostatniej woli, iż nie miał nigdy rzeczywistego prawa do majoratu R., a majątkiem tym jedynie zarządzał w imieniu jedynego syna bar. Wolfganga, który, podobnie jak dziadek nazywał się Rodryg; on był zatem prawnym dziedzicem majoratu. Wolfgang w licznych swych podróżach ożenił się był potajemnie w Genewie z ubogą dziewczyną, choć pochodzenia szlacheckiego, i owocem tego związku był właśnie ów syn Rodryg. Na mocy tajemnego układu między braćmi, sprawa ta miała być wyjaśnioną dopiero po śmierci Huberta.

(Ciąg dalszy nastąpi).

# Czterech kandydatów jedynki wejdzie do Senatu z województwa krakowskiego.

## Prezydent m. Krakowa inż. Rolle wybrany senatorem.

**Kraków,** 12 marca (PAT). **Wyniki głosowania z całego województwa krakowskiego** przedstawiają się następująco:

**Lista Nr. 1 — 171.766.**
**Nr. 2 — 81.521.**
**Nr. 13 — 13.179.**
**Nr. 14 — 15.961.**
**Nr. 17 — 21.560.**
**Nr. 24 — 3954.**
**Nr. 25 — 107.177.**
**Nr. 33 — 898.**
**Nr. 37 — 229.**

Na podstawie powyższych wyników **rozdział mandatów** przedstawiałby się następująco: **lista Nr. 1 — 4 mandaty, Nr. 2 PPS — 1, Nr. 25** — Blok Kat. Nar. — **2.**

Wobec powyższego wyniku **z listy Nr. 1 wchodzi do Senatu prezydent m. Krakowa inż. Karol Rolle**, znany przemysłowiec **Jan Goetz-Okocimski**, b. senator **Stanisław Nowak** i p. **Michał Rudnicki**, rolnik.

### Wyniki z powiatów województwa krakowskiego

**Tarnów-powiat.** Wyniki z 62 obwodów na 102. Ilość uprawnionych 27.295, głosowało 13.018, unieważniono 118. **Lista Nr. 1 — 5896,** Nr. 2 — 2945, Nr. 25 — 3867.

**Wierzchosławice,** (*PAT* radjo). Okręg Nr. 45. Na listę **Nr. 1** padło **178 głosów, Nr. 2 — 38, Nr. 3 — 7, Nr. 25** Piast i Ch. D. — 133.

**Zakopane,** 11 marca. Wyniki przedstawiają się nast.: Lista **Nr. 1 — 945. Nr. 2 — 264, Nr. 3 — 9, Nr. 14 — 13, Nr. 17 — 108, Nr. 24 28, Nr. 25 — 700, Nr. 30 — 2.**

**Nowy Sącz,** 11 marca. Obliczenia **z 90 obwodów na 172.** Lista Nr. 1 — 11.597, Nr. 2 — 3.669, Nr. 3 — 63, Nr. 14 — 6, Nr. 17 — 1.171, Nr. 24 — 30, Nr. 25 — 3.07, Nr. 33 — 198, Nr. 37 — 1.

**Chrzanów-powiat.** Wyniki ze wszystkich obwodów z wyjątkiem trzech. Uprawnionych do głosowania 42.989, głosowało 25.670, unieważnionych 1876. **Lista Nr. 1 — 11.107,** Nr. 2 — 8751, Nr. 3 — 198. Nr. 14 — 77, Nr. 17 — 1038, Nr. 24 — 434, Nr. 25 — 2131, Nr. 33 — 18, Nr. 37 — 1.

**Oświęcim,** 11 marca. Lista **Nr. 1 — 982, Nr. 2 — 840, Nr. 17 — 721, Nr. 25 — 165.**

Na kopalni Brzeszcze głosowało **około 800 osób.** Lista **Nr. 1 — 174, Nr. 2 — 533, Nr. 25 78 głosów.**

**Biała,** 11 marca. Prowizoryczne obliczenia **z całego powiatu.** Lista Nr. 1 — 4.136, Nr. 2 — 6.838, Nr. 3 — 850, Nr. 14 — 5, Nr. 17 — 172, Nr. 24 — 918, Nr. 25 — 2.415, Nr. 37 — 2

**Żywiec powiat.** Wyniki z 35 obwodów na 68. Uprawnionych do głosowania 22.615. Głosujących 12.003, unieważnionych 31. Lista Nr. 1 — 3397, Nr. 2 — 4550, Nr. 3 — 1210, Nr. 14 — 20, Nr. 17 — 288, Nr. 24 — 92, Nr. 25 — 2299, Nr. 37 — 116.

Powiat **brzeski.** Ogółem głosowało 23.324 uprawnionych, Otrzymały: lista Nr. 1 — 11.784, Nr. 2 — 1.617, Nr. 3 — 5, Nr. 14 — 53, Nr. 17 — 79, Nr. 24 — 36, Nr. 25 — 9.384, Nr. 33 — 4.

Powiat **dąbrowski:** Lista Nr. 1 i Nr. 25 otrzymały po 6 i pół tysiąca głosów.

# 3 mandaty jedynki w woj. lwowskiem.

**Lwów,** 12 marca. **Przypuszczalny rezultat głosowania** do Senatu w **województwie lwowskiem** jest następujący:

**Lista nr. 1 — 3 mandaty, nr. 18** (Undo) — **3, nr. 17** (syjoniści) — **1, nr. 25** (N. D., Ch. D. i Piast) — **1, nr. 2** (PPS) — **1.**

## Jak głosował Lwów?

*(Telefonem od naszego korespondenta).*

**Lwów,** 12 marca. Wyniki głosowania **w mieście Lwowie** przedstawiają się nastepująco: **Uprawnionych 108.494, głosowało 69.283,** głosów nieważnych 152.

Lista **nr. 1** uzyskała **21.865, nr. 2** (PPS) — **7627, nr. 3** (Wyzwolenie) — **3, nr. 6 — 3, nr. 10** (Stron. Chł.) — **10, nr. 14** (Stapińczycy) — **117, nr. 17** (Syjoniści) — **22.266, nr. 18** (Undo) — **6582, nr. 20** (Starorusini) — **146, nr. 22 — 60, nr. 24** (endecja) — **9320, nr. 36 — 9, nr. 37** (Selrob lewica) **1081.**

## Sukces jedynki w Warszawie.

Ostateczne **rezultaty głosowania w Warszawie mieście** są następujące: Na **455.862 uprawnionych głosowało 264.718 osób,** z czego na **listę nr. 1** padło **96.405,** na **listę nr. 18** (blok mniejszości) **44.435,** na **listę nr. 24** (blok kat. nar.) **65.155, nr. 2** (PPS) **25.084, nr. 13** (komuniści) **27.334.**

**Wybrani zostali z listy Nr. 1:** minister spr. zagranicznych **August Zaleski i ks. Zdzisław Lubomirski,** z listy **nr. 24** prof. uniw. warszawskiego **Bogdan Wasiutyński,** z listy nr. **18** inż. **Mozes Eljasz Koerner.**

# Wyniki wojewódzkie.

**Warszawa,** 12 marca. Według wyników do godzin rannych rozdział mandatów przedstawia się następująco:

**Województwo warszawskie** (7 mandatów) **Nr. 1 — 2,** Nr. 2 — 2, Nr. 3 — 1, Nr. 18 i Nr. 24 — 1.

**Woj. pomorskie** (3 mandaty) lista Nr. 18 — 1, Nr. 7 — 1, **Nr. 21 — 1.**

**Woj. łódzkie: lista Nr. 1 — 2 mandaty,** lista Nr. 2 — 2 mandaty, lista Nr. 3 — 2 mandaty, lista Nr. 18 — 1 mandat, Nr. 24 — 1.

**Woj. lubelskie** (7 mandatów). Lista **Nr. 1 — 2,** Nr. 2 — 2, Nr. 10 — 1, Nr. 18 — 1 i 24 — 1.

**Woj. kieleckie** (9 mandatów). **Nr. 1 — 3,** Nr. 2 — 2, Nr. 3 — 1, Nr. 10 — 1, Nr. 18 — 1, Nr. 24 — 1.

**Woj. wołyńskie** (5 mandatów) **Nr. 1 — 4,** Nr. 18 — 1.

**Woj. nowogrodzkie** (3 mandaty). **Nr. 1 — 2,** Nr. 18 — 1.

**Woj. wileńskie** (4 mandaty). **Nr. 1 — 2,** Nr. 18 — 1, Nr. 24 — 1.

**Woj. białostockie** (4 mandaty). **Nr. 1 — 2,** Nr. 18 — 1, Nr. 25 — 1.

**Woj. poleskie** (3 mandaty). **Nr. 1 — 2,** Nr. 8 — 1.

**Woj. śląskie** (4 mandaty). Lista **Nr. 1 — 2,** lista Nr. 18 — 1, lista Korfantego — 1.

———o§o———

## Co oznaczają numery list?

Lista Nr. 1 = Bezp. Blok Współpr... z Rządem
„ „ 2 = P. P. S.
„ „ 3 = Wyzwolenie.
„ „ 7 = N. P. R.
„ „ 8 = Selrob prawica
„ „ 10 = Stronnictwo Chłopskie.
„ „ 12 = Chłopskie Stronnictwo Radykalne
„ „ 13 = Komuniści.
„ „ 14 = Związek Chłopski.
„ „ 17 = Zjednocz. Nar. Żyd. w Małopolsce
„ „ 18 = Mniejszości Narodowe.
„ „ 19 = Selrob lewica.
„ „ 20 = Ruska.
„ „ 21 = Narodowo Państwowy Blok Pracy
„ „ 22 = Blok Wyb. Ukr. Socj. Wl. Rob.
„ „ 24 = Lista Katolicko-Narodowa.
„ „ 25 = Blok „Piasta" i Ch. D.
„ „ 26 = Ukraińska Partja Pracy.
„ „ 30 = Katolicka Unja Ziem Zachodnich.

## Nowi senatorowie z listy Nr. 1.

Według dotychczasowych obliczeń z listy Nr 1 przeszli w poszczególnych okręgach:

Z województwa **lubelskiego:** członek Rady Banku Rolnego **Boguszewski** i znany przemysłowiec warszawski **Laurysiewicz;** w woj. **nowogrodzkiem:** prof. dr **Witold Kamieniecki i Soroka,** rolnik; z woj. **kieleckiego:** b. senator **Gaszyński,** b. sen. **Miciński** i rolnik **Łubieński;** z wojew. **łódzkiego:** adw. **Wodzinowski** i b. min. przem. i handlu za czasów Rady Regencyjnej **Zagleniczny;** z woj. **śląskiego:** ks. **Londzin i Grajek;** z woj. **krakowskiego:** prezydent m. Krakowa **inż. Rolle,** przemysłowiec **Goetz-Okocimski,** b. senator **St. Nowak** i p. **Rudnicki;** z woj. **lwowskiego:** prof. **Zakrzewski,** prof. **Thullie, St. Dąbrowski;** z wojew. **stanisławowskiego: Szarski, dr Menaglewicz;** z woj. **tarnopolskiego:** prof. **Makarewicz i Wojciech Gołuchowski;** z woj. **poleskiego:** min. **Niezabytowski** i rolnik **Tyczko;** z woj. **wileńskiego: Abramowicz** i ziemianin **Wańkowicz;** z woj. **białostockiego:** b. wojewoda **Roman** i b. min **H. Gliwic.**

Nazwiska senatorów z województwa wołyńskiego, pomorskiego i poznańskiego dotąd nieznane.

——0——

**Senat składa się ze 111 senatorów.** Z liczby tej **93 wybierają okręgi, 18** zaś otrzymuje mandaty **z list państwowych.**

## Oszustwa niemieckie na Pomorzu

*(Telefonem od naszego korespondenta).*

**Warszawa,** 12 marca. Jak donoszą z Torunia, **na całym obszarze Pomorza** w czasie wczorajszych wyborów **agitatorzy niemieccy rozrzucali ulotki** w językach **niemieckim i polskim,** które **nawołują robotników polskich do głosowania na listą Nr. 18** jako rzekomo popierającą Marszałka Piłsudskiego. Ulotki te **były konfiskowane,** agitatorzy zaś **aresztowani,** poczem po spisaniu protokółów zwalniano ich.

## Dziwne współdziałanie endecko-komunistyczne.

*(Telefonem od naszego korespondenta).*

**Warszawa,** 12 marca. W dniu wczorajszym w jednej z komisyj obwodowych **w śródmieściu Warszawy** zaszedł niezwykle **charakterystyczny fakt.**

Oto kiedy **przewodniczący komisji wezwał mężów zaufania** poszczególnych list do **podpisania protokołu** z posiedzenia komisji, przebiegu i rezultatu głosowania, **przedstawiciel listy katolicko-narodowej Nr. 24 zwrócł się do przedstawiciela listy komunistycznej Nr. 13, z życzliwą radą, aby nie podpisywał listy z podaniem swego nazwiska i adresu,** gdyż daty te **mogą być użyte przez władze bezpieczeństwa.**

Przewodniczący **zwrócił** wówczas **uwagę przedstawicielowi listy Nr. 24,** że ponieważ lista Nr. 13 **jest uznana i legalna,** przeto mężowie zaufania tej listy **nie będą pociągani do żadnej odpowiedzialności,** o ile rzecz jasna już przedtem nie popełnili jakiegoś przekroczenia.

Fakt powyższy świadczy wymownie o **współdziałaniu między przedstawicielami list Nr. 24 i Nr. 13,** to jest endecją i komunistami.

## Fałszywe depesze wyborcze syjonistów krakowskich.

Redakcja „Jüdische Stimme" prosi nas o zaznaczenie, że **organizacja syjonistyczna w Krakowie** wysłała **fałszywe depesze do wszystkich mężów zaufania na prowincję, że „Aguda" zrzekła się rzekomo głosów na rzecz syjonistów,** co jest **wierutnem kłamstwem.** Depesze były zaopatrzone podpisem Centrali „Agudy".

## Dlaczego skonfiskowano „Nasz Przegląd"?

*(Telefonem od naszego korespondenta).*

**Warszawa,** 12 marca. Wczorajszy **syjonistyczny „Nasz Przegląd" został skonfiskowany** przez komisarjat rządu za wydanie **odezwy do „obojętnych"**, w której nawołuje **do masowego składania głosów na listę bloku mniejszości narodowej Nr. 18.**

W związku z tem w godzinach wieczornych przed redakcją „Naszego Przeglądu" zebrała się grupa żydów około 100 osób, **manifestując na cześć redakcji** i posła Grünbauma. Oddział policji rozproszył zgromadzonych.

———o§o———

# Tajemniczy pożar w Łucku

Z Łucka donoszą:

Ubiegłej nocy wybuchł **pożar w gmachu poczt i telegrafów, przyczem uszkodzona została centrala telefoniczna.** Połączenia telefoniczne i telegraficzne **zostały przerwane.** — Władze bezpieczeństwa prowadzą energiczne dochodzenia **celem wykrycia sprawców podpalenia.** Zwraca uwagę fakt, że jest to **drugi z kolei pożar w przededniu wyborów,** mianowicie w przeddzień **wyborów do Sejmu** w podobnych okolicznościach **wybuchł pożar w gmachu, mieszczącym biura Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem.**

——0——

# Jak wygląda program odrodzenia nacjonalizmu polskiego?

## *Znamienny artykuł „Słowa Polskiego".*

**Lwów,** 12 marca. „Słowo Polskie" zamieszcza **programowy artykuł** p. t. **„O odrodzenie nacjonalizmu".**

„Przeżywamy — pisze „Słowo Polskie" — **kryzys narodowej myśli politycznej, nacjonalizmu polskiego** w głębszem znaczeniu, aniżeli kryzys partyj politycznych. **Nie usunie się tego kryzysu zmianą etykiety, ani przesunięciami personalnemi** w hierarchji organizacyjnej. Odrodzony nacjonalizm polski musi dokonać **wewnętrznej, merytorycznej przebudowy** ideologji, aby stać się kierunkiem autonomicznym, wolnym od wpływu obcej nieraz, nie nacjonalistycznej myśli politycznej, gospodarczej i kulturalnej.

Odrodzony nacjonalizm musi wysunąć przedewszystkiem **jasny, narodowy program ustroju państwowego, odcinający się wyraźnie i stanowczo od wczorajszego ustroju demokratyczno-parlamentarnego** i nie mającego nic wspólnego z nacjonalizmem.

**Ideą przewodnią** tego programu byłoby **sprawowanie władzy najwyższej należącej w państwie do narodu, przez grupę rządzącą,** wytworzoną **na drodze naturalnego doboru,** opierającą się moralnie i faktycznej o organizacje **wszystkich narodowo czynnych obywateli** i wykonywującą swą władzę przez **ludzi kompetentnych** i przy pomocy społecznych kooperacyj.

Ten odrodzony nacjonalizm **musi stworzyć własny, narodowy program gospodarczy,** oparty o podstawową zasadę **oddawania narodowi i państwu jak największej usługi** przez działalność **gospodarczą** każdej jednostki.

Nacjonalizm powinien stworzyć **własny program socjalny,** zdolny przeciwstawić się pozytywnemu programowi socjalistycznemu i komunistycznemu i zdolny, podobnie jak tamte, **organizować wyobraźnię mas** i pozyskać je dla nacjonalizmu. Program ten oparty **o zasadę wynagradzania pracy odpowiednio do wysokości wytworzonego przez nią dobra,** o moralną ideę **zakazu bogacenia się kosztem drugich oraz kosztem narodu,** stanie się wielką siła ożywczą, które pozwoli pójść realnie **na moralny podbój mas radykalizujących się coraz bardziej,** dzięki konfekcji komunizmu.

# Odkrycie rewolucyjnego sprzysiężenia przeciw Sowietom.

*(Telegram własny „N. Reformy").*

**Moskwa,** 12 marca. **Prokurator Najwyższego Sądu** w państwie ogłasza **doniesienie,** według którego **w okręgu węglowym Doner, grupa sprzysiężonych** zajmowała się intenzywnie **dezorganizacją i zniszczeniem przemysłu kopalni węglowych.** Jako ajentów tej destruktywnej organizacji **aresztowano dyrektorów, inżynierów, techników, kierowników szybów i urzędników kopalni,** którzy byli **subwencjonowani** w swojej akcji przez **dyrektorów i inżynierów niemieckich,** przebywających poprzednio zagranicą. W plan działania organizacji wchodziło celowe **niszczenie maszyn, zalewanie szybów wodą, podpalanie** i t. p. Aresztowano **inżynierów niemieckich,** dostawców turbin, bawiących chwilowo w kopalni, jakoteż **przedstawiciela firmy Kopers w Essen.**

——0——

## Turcja weźmie udział w pracy nad rozbrojeniem.

**Angora,** 12 marca (PAT radjo) Po dłuższych naradach, **Rada ministrów postanowiła przyjąć zaproszenie do wzięcia udziału w pracach komisji przygotowawczej konferencji rozbroje-**

## 150 osób zagrożonych na parowcu

*(Telegram własny „N. Reformy").*

**Boston,** 12 marca. **Parowiec „Colonel Lee",** płynący z Bostonu do Nowego Jorku donosi, że **natrafił na mieliznę** przy przylądku Manomoy koło Cap Cod i **znajduje się w groźnem niebezpieczeństwie.**

Niestety **wskutek burzy** istnieje **słaba nadzieja wyratowania tonących w liczbie 150 pasażerów i załogi.**

## Stan rokowań polsko-austrjackich.

**Wiedeń,** 12 marca (PAT). Dzienniki wiedeńskie podają, że **stan rokowań celnych polsko-austriackich jest nadal niepomyślny.** W sobotę odbyły się w Wiedniu narady czynników miarodajnych w sprawie kroków przedsięwziąć się mających w sprawach celnych. Dolno-austrjackie stowarzyszenie przemysłowców powzięło rezolucję, **wzywającą rząd austrjacki do wypowiedzenia traktatu handlowego z Polską** i zastosowania najostrzejszych zarządzeń retorsyjnych, mających wykazać, że koła gospodarcze Austrji nie przywiązują więcej żadnej wagi do traktatu, który nie uwzględnia austrjackich interesów eksportowych i który stał się czczą formułką.

## Otwarcie targów wiedeńskich.

**Wiedeń,** 12 marca (PAT). Dnia 11 bm. zostały otwarte **uroczyście targi wiedeńskie.** Czternaście państw wystawiło swoje eksponaty. Rumunja i Rosja urządziły w ramach targów wystawę specjalną. Atrakcją targów jest międzynarodowa wystawa automobili i wystawa rolnictwa austrjackiego.

# Dział giełdowy.

**Kraków,** 12 marca.

**AKCJE I WALUTY BEZ ZMIANY.**

Dziś w prywatnych obrotach panował na rynku efektów do chwili rozpoczęcia oficjalnego zebrania prawie zupełny spokój. Obroty minimalne. Jedynie Elektrownia i Górka w żywszem poszukiwaniu po mocniejszym kursie. Kursa w przybliżeniu kształtowały się następująco: Bank Polski 148—149, Przemysłowy 105, Tohan 13.5, Żegluga 12, Zieleniewski 160.80—162.40, Żelazo 50, Górka 97.5—98.5, Siersza górnicza 13.60—13.70, Elektrownia 53.5—54.5, Piasecki 16—16.25, Dolarówka 67.5—68, Lokomotywy 90.

Na rynku walutowym sytuacja bez zmiany. oPdaż w dalszym ciągu słaba, przy większem zainteresowaniu. Obroty nieco większe. W Krakowie dolar got. 8.88—8.88½, czeki bank. 8.90—8.90½, w Warszawie dolar 8.88—8.88 3/4, czeki 8.90—8 90 30, we Lwowie dolar 8.87 3/4—8.88½, czeki 8.90—8.90½, w Katowicach dolar 8.88—8.88½, czeki 8.90—8.90½, Bank Polski bez zmiany.

**Zurych,** 12 marca. (PAT) Paryż 20.43½, Londyn 25.34 7/8, Nowy Jork 5.19.35, Belgja 72.42½, Włochy 27.44, Hiszpanja 87.35, Holandja 209, Berlin 124.12½, Wiedeń 73.12½, Sztokholm 139.40, Oslo 138.40, Kopenhaga 139.20, Sofja 3.75.5, Praga 15.39. Warszawa 58.20, Budapeszt 90.85. Białogród 9.13.5, Ateny 6.88, Konstantynopol 2.64, Bukareszt 3.21, Helsingfors 13.10, Buenos Aires 222 3/8.

# Planowa akcja pomocy społecznej w Krakowie.

## Walka z zawodowem żebractwem. — Organizacja i budowa nowych domów poprawczych, przytułków i schronisk.

**Kraków,** 12 marca.

Jak wiadomo, rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października z. r. chce ukrócić dokuczliwą plagę społeczną, jaką jest **żebractwo,** dotychczas bezplanowo tłumione. Rozporządzenie to prawdopodobnie skutecznie zaradzi złu i już obowiązuje w całym kraju. Naturalnie wykonaniu go w pełni przeszkadza brak odnośnych zakładów i instytucyj. Rozporządzenie to zwraca się w pierwszym rzędzie **przeciw osobom żebrzącym zawodowo i celowo,** dla łatwiejszego uprawiania procederu, zmieniającym miejsce zamieszkania i obejmuje zarazem graczy-wydrwigroszów, pijaków i nałogowo narkotyzujących się. Środki zapobiegawcze, któremi rozporządzają władze rządowe i komunalne są natury poprawczej i karnej.

Osoby podejrzane o stałe wykonywanie powyżej wymienionego procederu policja ma obowiązek przytrzymywać i oddać do dyspozycji władz sądowych. Władze sądowe na czas przeprowadzenia dochodzeń umieszczają te osoby w prowizorycznych schroniskach specjalnych. Przepisy te są stosowane wedle następującej normy: Jeżeli żebrak albo włóczęga nie ma środków do życia, ani nie może znaleźć pracy, to sąd orzeka umieszczenie go w przytulisku stałem, jeżeli natomiast osobnik ów zdolny jest do zarobkowania, to sąd orzeka konieczność **umieszczenia go w domu pracy przymusowej.** Przy ujęciu żebraka po raz pierwszy okres pobytu w domu pracy przymusowej **obejmuje 3—6 miesięcy,** jeżeli jednak zjawisko się powtarza, kara zostaje przedłużona od 3 miesięcy nawet **do 2 lat.**

Trzecia kategorja, to żebracy najgorszego gatunku, a mianowicie ci, **którzy posiadają środki do utrzymania, lecz żebrzą nałogowo lub z chciwości.** Te osoby w razie przytrzymania są karane już nie domem poprawy, lecz **więzieniem i to od 6 miesięcy do 2 lat,** a w wypadku recydywy **od 1 roku do 5 lat,** ewentualnie grzywną od 100 do 5.000 zł.

### PLANOWA AKCJA PRZECIW ŻEBRACTWU W KRAKOWIE.

W **Krakowie** walka z żebractwem **narazie ma widoki pomyślnego i efektywnego rozwoju.** Obecnie Kraków posiada **przytułek miejski na 300 zgórą osób** (starców), pozatem gmina umieszcza przygodnych włóczęgów w zakładach dobroczynnych. Istnieje również schronisko chwilowe dla bezdomnych kobiet i mężczyzn w zakładzie Albertów, z którego korzysta **w zimie około 500 osób,** nocując tam i otrzymując posiłek. Już w najbliższych dniach okaże się postęp w tej dziedzinie, mianowicie **gmina otwiera przy ul. Nadwiślańskiej miejski dom noclegowy, połączony z zakładem kąpielowy i desynfekcyjnym.** Zakład ten będzie obejmował pomieszczenie **na 320 osób** a pomysłowe jego urządzenie i celowe uposażenie postawi go **w rzędzie najwzorowszych zakładów miast zagranicznych zachodnich.**

Jeżeli tylko gminy będą rozporządzały **odpowiednią ilością domów przytułkowych** dla niezdolnych do pracy, a przedewszystkiem domami poprawy pod postacią schronisk dla bezdomnych połączonych z warsztatami pracy przymusowej i dobrowolnej, **plaga żebractwa będzie się sukcesywnie zmniejszała.**

Niezmiernie ważne są również **domy pracy,** jako schroniska na czas wyczekiwania na wyrok sądów karnych. Zadaniem gmin jest właśnie, w myśl rozporządzenia, zakładanie przytułków chwilowych i stałe ich utrzymywanie, zaś do związków wojewódzkich należy zakładanie i utrzymywanie domów pracy przymusowej.

### DOMY PRACY DOBROWOLNEJ.

Od niedawna istnieje również ustawa **o domach pracy dobrowolnej,** zakładanych przez związki województwa, a mających **zadanie naprowadzać włóczęgów na drogę obowiązku.** Jak wynika z oświadczeń p. prezydenta Rollego, na ostatniem posiedzeniu Rady miejskiej odnośne **sekcje** magistratu miasta Krakowa **przystąpiły już do prac przygotowawczych, celem założenia i powiększenia tego rodzaju zakładów.** W pierwszym rzędzie miejski dom starców ma być przeniesiony poza miasto **do zabudowań zamku Pieskowa Skała,** przyczem ilość miejsc ma być podwyższona z dotychczasowych **320 na 900. Tego rodzaju reforma wpłynie bardzo dodatnio** na ekonomiczne i etyczne stosunki **sfer** upośledzonych. Z uwagi na wielki obszar gruntów przewidziane jest urządzenie gospodarstw nasiennych i t. p., przy których praca osób starszych częściowo będzie mogła być zużytkowana.

### NOWE SCHRONISKO DLA BEZDOMNYCH W DĘBNIKACH.

**W Dębnikach** przystępuje gmina w najbliższych miesiącach **do budowy nowego schroniska dla bezdomnych** im. Brata Alberta, połączonego z domem pracy przymusowej i dobrowolnej według najmiarodajniejszych wzorów zagranicznych.

Należy jednak stwierdzić, że rezultaty walki z żebractwem zależą nietylko od władz, **lecz zarówno od samego społeczeństwa.** Nic tak nie demoralizuje kategorji wydrwigroszów, jak właśnie **bezplanowe udzielanie jałmużny nieznanym ubogim.** Miłosierdzie swoje należy raczej skierować **celowo** i skutecznie i obdarzać datkami **komitety parafjalne i zakony opiekujące się** tego rodzaju osobnikami.

Powinno być **zdrową zasadą,** zdrowo myślącego społeczeństwa, aby nie dać wyzyskiwać swego sentymentu litości żebrakom, chcącym operować na pozornym nieraz kontraście dobrobytu z nędzą i natrętnie napastującym publiczność w lokalach publicznych. Należy liczyć się z tem, że położenie Krakowa, jako miasta leżącego na punkcie węzłowym komunikacji, przytem celu turystów z kraju i z zagranicy, **ściągnie w swe mury rzesze żebraków i z najdalszych okolic państwa.**

Również może przyczynić się do stłumienia plagi żebractwa **wysiedlanie z Krakowa żebraków i włóczęgów obcych do gmin,** z których pochodzą, z nałożeniem obowiązku zaopiekowania się nimi. Na razie jednak postępowanie takie musi natrafiać na trudności ze względu na brak organizacji przeciwżebraczej w związkach komunalnych i powiatowych i praca taka może być dopiero rozpczęta, gdy się te braki usunie.

W najbliższych czasach **planuje gmina silnie wzmożoną akcję pomocy społecznej.** W pierwszym rzędzie **zaopiekują się odnośne sekcje kobietami pozbawionemi od dzieciństwa opieki** fizycznej i moralnej, jakoteż kobietami w okresie **nielegalnej ciąży.** Projektowana jest również opieka nad dziećmi i zaniedbaną młodzieżą, jednak kwestje te wymagają specjalnego omówienia. **m/m.**



# Listy z kraju.

*(Korespondencja „N. Reformy".)*

**Tarnów,** 10 maja.

**(Po wyborach do Sejmu. — Posiedzenia komisji okręgowej. — Otwarcie nowej placówki handlowej. — Ze sądu przysięgłych).**

Lista BBWR Nr. 1 w stosunkowo w krótkim czasie zyskała bardzo poważną ilość głosów, bo 38.302, które rozdzielają się na poszczególne powiaty następująco: Tarnów — 8319, Pilzno — 4342, Brzesko — 9306, Dąbrowa — 7305, Gorlice — 3298, Grybów — 5732. Niekiedy całe wsie oddawały swoje głosy tylko na listę BBWR, co jest niebywałem zwycięstwem ideologji marszałka Piłsudskiego. Zdobycie 2 mandatów w okręgu 45 jest wielkim sukcesem BBWR i to tem większym, jeżeli się zważy, że agitacja BBWR zmusiła p. Witosa do pozostania w okręgu 45, a pozostawienia innych okręgów na los szczęścia.

Spółdzielnia towarowo-kredytowa „Stok" w Krakowie otworzyła w naszem mieście filję przy ul. Szpitalnej 18.

Dnia 2 grudnia 1927 wybuchł pożar w Chotowej w zagrodzie Edmunda Kamińskiego. — Pastwą pożaru padła stodoła, napełniona zbiorami, oraz dwa stogi siana i słomy. Podpalenia dopuścił się Edward Paluch, 18-letni nieślubny syn Kamińskiego z zemsty za to, że jego ojciec odmówił mu materjalnej pomocy w zdobyciu stałego utrzymania. Za tę zbrodnię stanął przed Trybunałem sądu przysięgłych, któremu przewodniczył s. s. o. Jachna. Ponieważ sędziowie przysięgli pytanie w kierunku zbrodni podpalenia zaprzeczyli, Trybunał ogłosił wyrok uwalniający Palucha, a skazujący go jedynie na 3 dni aresztu za kradzież flaszki z benzyną.

# KRONIKA.

**Kraków,** 12 marca.

## Cała Polska w hołdzie dla Marszałka Piłsudskiego.

W całym kraju rozpoczęły się już wielkie przygotowania do uroczystego obchodu imienin Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Za przykładem stolicy, gdzie, jak już donosiliśmy wczoraj, z inicjatywy Ligi mocarstwowej Polski, stworzono Komitet obchodu, który ustalił już program uroczystości — poszły obecnie ośrodki prowincjonalne we wszystkich dzielnicach państwa.

W Poznaniu powstał obywatelski komitet organizacyjny, który urządza w dniu 19 b. m. uroczystą akademję w sali tronowej Zamku. W dniach najbliższych ukaże się odezwa komitetu do obywateli.

W Tarnowie na czele obchodu stanął burmistrz dr. Kryplewski.

Ostatnio z inicjatywy obwodu rówieńskiego zw. strzeleckiego, zawiązał się komitet w Równem. Między in. będzie zorganizowana wystawa pamiątek legjonowych.

We wszystkich miejscowościach kraju społeczeństwo organizuje uroczyste nabożeństwa, akademje, przedstawienia dla żołnierzy i ludu, zawody sportowe, wojskowe i t. d.

Uroczystości poprzedzi w dn. 18 b. m. wieczorny capstrzyk orgiestr wojskowych. W d. 19 marca obchód rozpoczną wojskowe msze polowe i defilady wojska.

Tegoroczny obchód wypadnie wszędzie tembardziej imponująco, iż zbiega się z tak wspaniałem zadokumentowaniem uznania dla Odnowiciela Państwa i wiary w Niego, jakie naród złożył w pamiętnych dniach wyborów tegorocznych.

## Delegacja urzędników u wicepremjera Bartla.

Dnia 10 bm. wicepremjer **Bartel** przyjął delegację stowarzyszenia urzędników państwowych oraz ogólnego zrzeszenia związków i stowarzyszenia urzędników państwowych w sprawie projektu **rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o państwowej służbie cywilnej.** Delegacja przedstawiła wicepremjerowi ogólne uwagi, dotyczące wspomnianego projektu, zaś szczegóły zobowiązała się przedstawić na piśmie w ciągu dnia. Wicepremjer oświadczył w zakończeniu konferencji, że **zaznajomi się ze szczegółami poprawek,** które mu zostaną przedstawione i dla omówienia tych spraw zaprosi delegację **na ponowną konferencję** w najbliższy poniedziałek.

## Wystawa Asnykowska.

Komitet Uczczenia Adama Asnyka organizuje w Warszawie w końcu kwietnia lub początku maja wystawę pamiątek po Poecie. — Centralnym eksponatem będzie tablica, która 2 sierpnia br. wmurowana zostanie w Schronisku na Hali Gąsienicowej. Pozatem Komitetowi udało się zgromadzić niemało cennych pamiątek: wszystkie wydania i przekłady poezji Asnyka, jego korespondencję, liczne rękopisy, portrety, fotografje, przedmioty, stanowiące niegdyś jego własność itp. Wystawa wywołała powszechne zainteresowanie, to też Komitet, pragnąc uczynić ją poważną i bogatą, zwraca się niniejszem do wszystkich osób i instytucyj, będących w posiadaniu związanych z Poetą pamiątek, z gorącą prośbą o łaskawe wypożyczenie ich. Wszelkie przedmioty i informacje przyjęte będą z żywą wdzięcznością. Należy je skierowywać do siedziby komitetu w Warszawie: Marszałkowska 117 m. 9 (tel. 19—59).

## Nowy gmach Sejmu.

Z Warszawy donoszą:

Pierwsze posiedzenie nowego Sejmu, wyznaczone na 27 bm., ma się odbyć w nowozbudowanej sali.

Praca w całym gmachu wrze gorączkowo, bo jest jeszcze dużo do zrobienia. Wielka sala posiedzeń o sklepionym dachu szklanym ma ściany, wyłożone wspaniałemi płytami z marmuru krajowego. Wobec nie nadejścia na czas marmuru na posadzkę, zmieniono projekt pokrycia podłogi i obecnie jest układane linoleum. Monterzy przeprowadzają instalację oświetlenia elektrycznego. Projektowane wentylatory pod posadzką nie będą zapewne w tej sesji oddane do użytku.

Ten sam, mnie więcej, jest stan robót w kuluarach, bufecie i domu poselskim. Tu układają posadzki, tam wykończają schody, wszędzie widać wysiłek, aby za parę dni przystąpić do rozstawiania mebli i oczyszczania gmachu z gruzów i wiorów. Podobno mimo robót, prowadzonych obecnie na 3 zmiany, całości nie da się wykończyć przed 27 bm., a otwarcie Sejmu nastąpi w prowizorycznie urządzonym gmachu. Niewątpliwie dopiero po ferjach letnich sale będą całkowicie urządzone.

Już teraz nowy gmach przedstawia się **imponująco.** Amfiteatralnie zbudowana sala posiedzeń plenarnych ma strop z koncentrycznie ułożonych płyt szklanych. Główny hall wejściowy ozdobiony jest pięknemi witrażami. — Jeden z nich wyobraża stylizację naszego herbu państwowego.

Sale klubów poselskich, również przerabiane i prawie wykończone, czekają na nowych gospodarzy. W dawnej sali posiedzeń Sejmu, ma teraz obradować Senat.

## Wykrycie składów bibuły komunistycznej.

Z Warszawy donoszą: **Policja polityczna w Warszawie aresztowała** wczoraj po dłuższej obserwacji znanego **działacza komunistycznego Leopolda Ginzla,** u którego w mieszkaniu **znaleziono 40 kg. odezw antypaństwowych,** notatki szyfrowane, zawierające, jak się okazało **30 adresów składów bibuły komunistycznej** w 30 większych miastach.

Zawiadomione o tem prowincjonalne urzędy śledcze przeprowadziły **rewizję,** konfiskując około **1000 kilogramów odezw.** W Warszawie skonfiskowano nadto w mieszkaniach przy ul. Pańskiej 19, Pawiej 48 i Nowolipie 50 jeszcze **500 kilogramów bibuły.**

## Aresztowania w sprawie nadużyć „Orbisu".

Z Warszawy donoszą:

Śledztwo prowadzone przez **nadzwyczajną komisję do walki z nadużyciami w sprawie malwersacyj w Towarzystwie „Orbis", ujawniło nowe szczegóły.** Na skutek polecenia sędziego śledczego do spraw szczególnej wagi **dra Limberta aresztowano kierowników centrali „Orbisu" we Lwowie, Helenę Małogową i Zdzisława Kuźnierskiego,** osadzając ich w areszcie śledczym. Równocześnie **aresztowano w Warszawie kontrolora ministerstwa komunikacji Tadeusza Dutkiewicza,** którego osadzono w więzieniu przy ul. Dzielnej.

———oSo———

**POSIEDZENIA KOMISJI BUDŻETOWEJ,** celem rozpatrzenia budżetu miejskiego na rok 1928/29. Drugie posiedzenie Komisji budżetowej odbyło się w sali obrad Magistratu we środę 7 b. m. Trzecie posiedzenie Komisji budżetowej odbyło się we czwartek 8 b. m. Posiedzenia odbywają się pod przewodnictwem prez. Rollego, w obecności wiceprezydentów, m. in. wszystkich naczelników wydziałów Magistratu i zakładów gminnych. Uchwalono Dz. I administracja ogólna wydatki, Dz. II majątek komunalny, Dz. III przedsiębiorstwa komunalne, Dzl. IV spłata długów, Dz. V drogi i place publiczne, Dz. V a. pomiary i plany rozbudowy miasta, Dz. VI oświata, Dz. VII kultura i sztuka. Do działu tego wchodzi po raz pierwszy budżet fundancji Włodzimiery z Jelitów Kraińskich Szolayskiej na pomieszczenie zbiorów Muzeum Narodowego. Przy uchwalaniu tego działu prezydent złożył członkowi Komisji budżetowej i r. miej. drowi Alfredowi Szolayskiemu, siostrzeńcowi zmarłej, wyrazy podziękowania za obywatelskie stanowisko wobec gminy m. Krakowa. Następnie uchwalono Dz. VIII zdrowie publiczne, Dz. IX opieka społeczna, Dz. X popieranie rolnictwa, Dz. XI popieranie przemysłu i handlu, Dz. XII bezpieczeństwo publiczne i Dz. XII „różne". Czwarte posiedzenie Komisji budżetowej odbyło się w piątek 9 b. m. Uchwalono wydatki nadzwyczajne we wszystkich działach budżetu, następnie dochody i opłaty gminne, oraz budżety zakładów i przedsiębiorstw miejskich. Na tem obrady Komisji budżetowej ukończono. Posiedzenia Rady miejskiej, celem uchwalenia budżetu, odbędą się w najbliższym czasie.

**PODATEK OD LOKALI.** Magistrat przypomina, że w myśl par. 5 rozporządzenia ministra skarbu z dnia 29 grudnia 1926 r., wydanego w celu wykonania ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o podatku od lokali, właściciele realności winni zawiadomić Magistrat o każdej zmianie w stanie lokatorów, oraz ilości zajmowanych przez nich ubikacyj mieszkalnych lub lokali przemysłowych. Winni zaniedbania ulegną karom w myśl par. 6 powołanego powyżej rozporządzenia, względnie postanowieniom z art. 62 63 i 67 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. Dz. U. P. Nr. 94 poz. 747.

**DOKSZTAŁCAJĄCY KURS POLONISTYCZNY,** urządzony staraniem kuratorjum krakowskiego, dla nauczycieli języka polskiego szkół średnich ogólnokształcących, odbędzie się w dn. od 26 do 31 b. m. w Krakowie. Wykłady teoretyczne objęli profesorowie Uniwersytetu Jagiellońskiego (I. Chrzanowski, J. Łoś, K. Nitsch, J. Rozwadowski), nadto profesorowie gimnazjalni (dyr. K. Okrzański, F. Bielak, A. E. Balicki, P. Jaworek, K. Szafrańska, J. Wiśniowski); lekcje pokazowe w szkole przeprowadzą profesorowie krakowskich gimnazjów (Z. Klemensiewicz, Kropaczek, J. Piasecki, J. Piękoć, M. Stawarska). W jedno popołudnie wystawioną będzie w teatrze „Bagatela" przez młodzież szkół krakowskich „Tragedja o polskim Scylurusie" Jana Jurkowskiego w transkrypcji i reżyserji prof. A. E. Balickiego.

**JAKIE CENY PŁACONO NA TARGOWICY MIEJSKIEJ.** Od 3 do 9 b. m. spędzono na targowicę miejską 2.298 sztuk zwierząt. Za kilogram bitej wagi nierogacizny płacono 2.35—2.85. Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano na konsumcję miejscową 2.001 sztuk, na konsumcję zaś innych gmin 121. Bydło i nierogacizna były przeważnie pierwszej klasy. Ceny utrzymywały się na poziomie ostatniego spędu.

**CHOROBY ZAKAŹNE W KRAKOWIE.** W czasie od 4 do 10 b. m. stwierdzono w Krakowie następujące wypadki chorób zakaźnych: szkarlatyna 5, odra 14, tyfus brzuszny 4, koklusz 5, ospa wietrzna 1, mumps 1, róża 2, dyfterja 9.

**Z NIEZAMKNIĘTEGO MIESZKANIA** Eleonory Wierzbickiej przy ul. Wolskiej 16, skradziono palto męskie, wartości 100 zł.

———0———

**„ZDZISŁAW MORAWSKI, JAKO HISTORYK KULTURY WŁOSKIEJ".** Dnia 12 b. m., w poniedziałek, o godz. 6 wieczorem w czytelni Towarzystwa Dante Alighieri (ul. św. Anny 12) prof. U. J. dr. Wł. Wędkiewicz wygłosi odczyt p. t.: „Zdzisław Morawski jako historyk kultury włoskiej", a lektorka dr. Nelly Nucci odczyt o G. Mamellim. Wstęp wolny. Goście mile widziani.

**KOLLECJUM WYKŁADÓW NAUKOWYCH** (Rynek gł. A-B 39). Wtorek 13 b. m. dr. M. Kanfer: O przyjaźni i miłości; środa 14 b. m. dr. St. Breyer: Zagadka wszechświata w świetle medjumizmu (wygłosi J. Breyerowa); czwartek 15 b. m. Wieczór pieśni Ryszarda Straussa (wykonawcy pp.: W. Hamerska, Lewandowska, dr. Wład Klimczyk, Adam Mazurek i dr. M. J. Rosserberger); sobota 17 b. m. Jan Pietrzycki: Umarli w świecie żywych (na pograniczu metapsychiki) część I; niedziela 18 b. m. Jan Pietrzycki: Umarli w świecie żywych (na pograniczu metapsychiki) część II. Początek o godz. 7 wieczorem.

**ZWIĄZEK OFICERÓW REZERWY** zawiadamia, że we środę 14 b. m. odbędzie się o godz. 7 wiecz. w lokalu Związku (Rajska 3) odczyt kpt. Roga Władysława p. t. „Służba uzbrojenia i zakres jej działania".

**KRAK. TOWARZYSTWO TECHNICZNE** urządza w piątek, 16 b. m. o godz. 19 tej w lokalu Miej. Muzeum Przemysłowego przy ul. Smoleńskiej 9, zebranie, na którem wygłosi inż. Wacław Niemirowski, dyrektor tech. firmy „Ericsson" odczyt na temat: „O nowej stacji automatycznych telefonów w Krakowie" (z pokazem filmowym). Goście mile widziani.

**WYDZIAŁ Z. O. R KOŁO KRAKOWSKIE,** wybrany na walnem zgromadzeniu Koła krakowskiego w dn. 22 lutego 1928 r. Prezes: mjr. rez. Radwański Kazimierz, wiceprezes: por. rez. prof. Knebloch Bronisław, sekretarz: ppor. Lisowski Stanisław, skarbnik: ppor. prof. Mazur Stanisław, gospodarz: kpt. inż. Stoy Edward. Wydziałowi: ppor. rez. sędzia Buratowski Władysław, por. rez. Jachowicz Stanisław.

# Sensacyjna afera towarzyska w Bydgoszczy.

## Tragiczna miłość 2 studentów. — Śmiertelny poczęstunek ukochanej.

Z Bydgoszczy donoszą:

Sfery towarzyskie Bydgoszczy wstrząśnięte zostały wiadomością o zamachu samobójczym dwóch studentów, którzy na tle erotycznem usiłowali **pozbawić się życia.** Przed kilku dniami wezwano telefonicznie jednego z lekarzy do znanej rodziny przy ul. Pomorskiej w celu udzielenia pomocy dwom zatrutym osobom. Po przybyciu na miejsce, lekarz zastał dwóch młodzieńców w stanie nieprzytomnym z objawami ciężkiego **zatrucia sublimatem.** Byli to: 20-letni Eugenjusz K., , student uniwersytetu warszawskiego i Józef S., syn obywatela ziemskiego z pod Gniezna. Po kilkugodzinnych zabiegach **udało się desperatów doprowadzić do przytomności.** Okazało się, że **obydwaj kochali się w 17-letniej Wandzie Cz.**, a skoro doszli do przekonania, iż jeden drugiemu przeszkadza, powzięli szalony pomysł rozstrzygnięcia walki przy **pomocy amerykańskiego pojedynku.** Zgodzili się, iż każdy z nich wypije równocześnie po filiżance kawy czarnej, przyczem **w jednej z filiżanek będzie się znajdowała trucizna.**

Z zamiaru tego **zwierzyli się Wandzie Cz.**, prosząc, by ona przygotowała napój i do jednej ze szklanek wsypała truciznę. **Panna Cz. skwapliwie przyjęła propozycję i otrzymaną dozę sublimatu podzieliła na dwie połowy**, sypiąc je nie do jednej. lecz do obu filiżanek, poczem wyszła do drugiego pokoju, nie chcąc być świadkiem śmiertelnego pojedynku. Zawiadomiona o wypadku policja **aresztowała pannę Cz.**, osadzając ją w areszcie. Podczas śledztwa przyznała się ona, że **truciznę wsypała do obydwóch filiżanek, w nadziei pozbycia się w ten sposób uciążliwych adoratorów.**

Po złożeniu 5.000 zł. kaucji panna Cz. została zwolniona z aresztu śledczego **do czasu rozprawy sądowej.** Niedoszłych samobójców po przepłukaniu żołądka zabrali rodzice do domu.

—o—

## Z sali sądowej.

# Żona oskarżona o zamordowanie męża.

Dziś przed Trybunałem Sądu Przysięgłych w Krakowie rozpoczęła się ciekawa rozprawa przeciwko niejakiej Kazimierze Trzetrzewińskiej, urodzonej w Krakowie, oskarżonej o to, że w Wadowicach, w nocy z 8 na 9 czerwca 1927 r. **w czasie snu swego męża Konrada Trzetrzewińskiego wystrzeliła z rewolweru w skroń tegoż**, pozbawiając go w ten sposób życia.

Początkowo rozprawa toczyć się miała przed Sądem Przysięgłych w Wadowicach, a nawet termin rozprawy wyznaczony był na dzień 5 marca br.

Na skutek jednak prośby oskarżonej, sąd apelacyjny w Krakowie odebrał sprawę z pod kompetencji Sądu wadowickiego i przydzielił ją Sądowi Przysięgłych w Krakowie do rozpatrzenia.

W dniu 9 czerwca 1927 r. miasto Wadowice zelektryzowane zostało straszliwą wieścią o dokonanem morderstwie na znanym powszechnie w Wadowicach inżynierze śp. Konradzie Trzetrzewińskim.

Nad ranem tegoż dnia zgłosiła się na posterunku P. P. w Wadowicach Kazimiera Trzetrzewińska wraz ze swoją córką z pierwszego małżeństwa **Luizą Treville.**

Trzymając w ręku torebkę, Trzetrzewińska wyjęła

**Z TOREBKI REWOLWER,**

a wręczając go posterunkowemu P. P. Michałowi Pachowi, oświadczyła: „oddaję panu braunning, którym w tej chwili zabiłam męża".

Kiedy posterunkowy zapytywał, w jaki sposób się to stało i wśród jakich okoliczności, Trzetrzewińska odmówiła wyjaśnień, oddała jedynie Pachowi klucze do mieszkania i prosiła go, by poszedł sprawę zbadać na miejscu.

Na dalsze indagacje w Komisarjacie obwiniona poczęła oskarżać męża, że ten krytycznej nocy przyszedł do domu pijany, chwycił ją za gardło i dusił i że w tych warunkach **pobiegła do drugiego pokoju do szafy, gdzie złożony był rewolwer, a następnie wróciwszy do pokoju, w którym nocował jej mąż, braunningiem tym pozbawiła go życia.**

Równocześnie oświadczyła, że

**JEDYNY ŚWIADEK KRYTYCZNEGO ZAJŚCIA**

mianowicie córka jej z pierwszego małżeństwa, 19-letnia Luiza Treville **o niczem nic nie wiedziała,** bo w czasie przyjścia do domu i całej małżeńskiej sceny spała w przyległym pokoju, a przebudziwszy się dopiero na odgłos strzału, zawołała jedynie rozpaczliwym głosem: „Mamusiu, co się stało?".

Skończywszy na tem opowiadaniu na policji, zapowiedziała oskarżona, że dalsze szczegóły tragicznego zajścia dokładnie opowie w Sądzie.

Mimo tej zapowiedzi przez długi czas oskarżona **odmawiała w Sądzie jakichkolwiek wyjaśnień**, a dopiero po upływie dłuższego czasu, ochłonąwszy z pierwszego zdenerwowania, oświadczyła, że **do winy się nie poczuwa**, jakkolwiek przyznaje, że wystrzałem z rewolweru pozbawiła życia męża swego śp. Konrada Trzetrzewińskiego.

Pod zarzutem tej zbrodni względnie współwiny tej zbrodni przytrzymana została także córka oskarżonej, która przesłuchiwana zapodała jedynie, że wprawdzie o przebiegu sprawy nie nie wie, kiedy jednak usłyszała strzał dochodzący z pokoju swojego ojczyma, przebudziła się i w tym momencie zauważyła w drzwiach, prowadzących z pierwszego pokoju do drugiego pokoju matkę swoją, która zdołała jedynie wypowiedzieć słowa: **„o nic nie pytaj, wstawaj, ubieraj się i wychodzimy".**

Kiedy obie kobiety ubrały się i miały wychodzić, córka, która w międzyczasie zorjentowała się w sytuacji, zapytała się: **„czy żyje?",** na co matka odpowiedziała: **„momentalnie skończył".**

Luiza Treville po jakimś czasie została z aresztu śledczego wypuszczona, a oskarżenie skierowane zostało wyłącznie tylko przeciwko Trzetrzewińskiej.

Pozbawiona domu błąkała się przez jakiś czas między znajomymi w Krakowie, aż pewnego razu znikła z Krakowa i mimo poszukiwań znajomych, przez kilka dni nie można jej było odszukać.

Odnaleziono ją dopiero na zasadzie wiadomości dziennikarskich, że pod Krakowem usiłowała rzucić się w nurty Rudawy młoda dziewczyna, elegancko ubrana, zdradzająca pochodzenie ze sfer inteligencji, robiąca wrażenie osoby dotkniętej obłędem, która na wszystkie pytania miała jedyną odpowiedź: „jestem Treville — o niczem nic nie wiem".

Obecnie znajduje się Treville w sanatorjum dla umysłowo chorych.

Rozprawie przewodniczy s. o. Lizak, wotują Sośnicki i Świądrowski. Oskarża prok. dr. Kozłowski, broni adw. dr. Aschenbrenner.

Oskarżona ubrana jest w strój, w którym krytycznej nocy, wychodząc na policję, na siebie przywdziała. Głowę wtula w szeroki, biały kołnierz futrzany selskinowego płaszcza. Zeznaje z oczyma utkwionymi w przestrzeń, **robiąc wrażenie automatu.** Do winy się nie poczuwa i odwołuje swoje pierwotne zeznanie na policji, gdzie przyznała się do czynu dlatego, że wiedziała, że córka jej z powodu słabego stanu zdrowia nie przetrzyma aresztu śledczego.

Rozprawie przysłuchują się trzy panie oraz stali bywalcy kryminalnych rozpraw, dla któstali bywalcy kryminalnych rozpraw, dla których stanowią one do pewnego stopnia praktyczną lekcję, mającą na celu zdobycie wiedzy, jak w razie konfliktu z ustawą — mają się bronić.

# Z kraju.

**OBOSTRZENIE KONTROLI W RESTAURACJACH I BUFETACH KOLEJOWYCH.** Specjalnym okólnikiem, rozesłanym do poszczególnych dyrekcyj kolejowych, ministerstwo komunikacji nakazuje energiczne kontrolowanie ilości i jakości podawanych w restauracjach i bufetach kolejowych potraw i napojów, oraz ściśle przestrzeganie warunków hygjenicznych i czystości. Ministerstwo nakazuje zwrócić szczególną uwagę na restauracje na stacjach granicznych, ze względu na ich znaczenie reprezentacyjne i liczne przejazdy obywateli obcych państw.

**PRZESTROGA DLA EMIGRANTÓW DO BRAZYLJI.** Urząd emigracyjny komunikuje, iż z powodu braku zapotrzebowania na rolników w brazylijskim stanie Rio Grande de Sul, ostrzega się emigrantów polskich, jadących do Brazylji, przed niebezpieczeństwem wyjazdu do tego stanu bez posiadania większej sumy gotówki na utrzymanie w ciągu dłuższego okresu czasu, lub bez wezwania od dawniej tam zamieszkałych krewnych, albo pracodawców. Na zasadzie bowiem oświadczenia brazylijskich władz stanowych i imigracyjnych, stan Rio Grande do Sul emigracji oficjalnej nie potrzebuje, ani nie przyjmuje, jak również żadnej opieki i pomocy emigrantom polskim w wyszukaniu pracy lub osiedleniu się dać nie może.

**PROFESOR SUZZALLE PRZYBYWA DO WARSZAWY.** W poniedziałek przybywa do Warszawy z Wiednia prof. dr. Henryk Suzzalle, przedstawiciel Instytutu Carnegiego w Nowym Jorku. Podróż profesora ma na celu zapoznanie się z zagadnieniami polityki zagranicznej Polski i jej życiem intelektualnem, celem ułatwienia międzynarodowego zbliżenia intelektualnego.

**SPRAWA GEN. ROZWADOWSKIEGO ODROCZONA NA CZAS NIEOKREŚLONY.** „Polska Zbrojna" donosi, że wyznaczony na 9 grudnia ub. roku proces przeciwko gen. T. Rozwadowskiemu, uległ odroczeniu na przeciąg dwóch miesięcy z powodu choroby oskarżonego. Po upływie wspomnianego terminu, gen. Bronisław Sikorski, mający przewodniczyć w tej sprawie, zarządził powtórne zbadanie stanu zdrowia gen. Rozwadowskiego, przebywającego we Lwowie. W wyniku konsultacji lekarze wojskowi orzekli, iż stan zdrowia generała uległ pogorszeniu, bowiem prócz dawnych chorób organicznych, przyłączyło się ostre zapalenie opłucnej. Wobec powyższego, proces odłożony zostanie na czas nieokreślony.

**SKASOWANIE APARATÓW „ZRĘCZNOŚCI".** Komisarjat rządu m. stoł. Warszawy wydał rozporządzenie o usunięciu aparatów „zręczności", gdziekolwiek się one znajdują. Rozporządzenie to wejdzie w życie z dniem 10 kwietnia r. b. i ma na celu zachowanie porządku publicznego, jak również ukrócenie nadużyć, które były uprawiane za pomocą tych aparatów.

**ARESZTOWANIE ZBIEGŁEGO Z WIĘZIENIA BANDYTY.** W dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych st. przodownik policji, Borkowski i st. przodownik Grabowski, patrolując przy ul. Brackiej w Warszawie, wykryli w jednej z piwnic znanego kasiarza, Herscha Suwałka, i jednego z bandytów, zbiegłych z więzienia przy ul. Długiej, Aleksandra Żurka, w chwili przygotowywania podkopu. W ten sposób dzięki czujności władz bezpieczeństwa, piąty uciekinier z sześciu opryszków, którzy zbiegli z więzienia przy ul. Długiej, wpadł w ręce policji. Ostatni z tej szóstki, Kutraczew, dotychczas unika zetknięcia z władzami bezpieczeństwa.

**KRWAWE STARCIE POLICJI ZE STRAJKUJĄCYMI ROBOTNIKAMI.** Trwający od kilku dni strajk robotników w Solcu Kujawskim doprowadził do przykrego incydentu wobec tego, że dyrekcja zakładów nie chciała się zgodzić na żądanie robotników zniesienia pracy akordowej i przywrócenia dniówek.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Gdańsku, chcąc uprzątnąć zatarasowane tory na stacji w Grudziądzu i Toruniu, gdzie stoi ponad 300 wagonów z drzewem dla zakładów impregnacyjnych zwróciła się do strajkujących z propozycją wyładowania drzewa na dniówkę, płacąc po 4.60 zł., na co się strajkujący nie zgodzili. Wobec tego dyrekcja kolejowa przysłała swoich robotników. Strajkujący jednak stanąwszy wraz z dziećmi i żonami murem przy zakładach nie wpuścili do nich wagonów. Wobec tego do Solca przybyli delegaci starostwa i rozpoczęli pertraktacje ze strajkującymi. Robotnicy oświadczyli, że propozycję dyrekcji przyjmą, jeżeli usunie ona robotników kolejowych i podwyższy dniówki. na co znowu dyrekcja nie chciała się zgodzić.

Gdy robotnicy po tem oświadczeniu znowu wraz z rodzinami wagony otoczyli, nie dając ich ruszyć z miejsca, skonsygnowana policja konna przypuściła szarżę, raniąc kilkunastu robotników. W wyniku zajścia dokonano szeregu aresztowań. W zakładach impregnacyjnych pracują pod osłoną policji robotnicy kolejowi.

**GIMNAZJALISTA ZASTRZELIŁ KOLEGĘ W KRUŻGANKACH KOŚCIOŁA.** W czasie nieszporów w kościele poklasztornym w Świeciu, przed zakończeniem nabożeństwa wyszli z kościoła trzej kilkunastoletni chłopcy: 13 letni Kiprowski, uczeń 2 klasy tut. gimnazjum oraz rówieśnicy jego Grabowski, uczeń kl. 6 szkoły powszechnej i 16-letni uczeń malarski Murawski.

Chłopcy ci mieli zamiar udać się za miasto, celem polowania tam na wrony z „teszingów", które mieli przy sobie. Po wyjściu z kościoła, już w krużgankach rozpoczęli manipulować bronią. Gdy Murawski rzekł Kiprowskiemu: „Twój teszing jest nic nie wart — odpowiedział szybko Kiprowski: „O patrz, jak dobrze bije". Po tych słowach zapominając, że broń jest nabita, dał strzał, mierząc ku Murawskiemu z odległości około 3 metrów. Murawski padł na ziemię z czołem skrwawionem i wkrótce zmarł.

Kiprowskiego zaraz wydalono z gimnazjum.

**POMYSŁOWY FAŁSZYWY POLICJANT.** W Łodzi aresztowano bezrobotnego Kazimierczaka, który od dłuższego czasu w mundurze policjanta obchodził firmy handlowe i przemysłowe, naciągając je z powodzeniem na „pożyczki krótkoterminowe".

**MŁODOCIANI FAŁSZERZE ZNACZKÓW POCZTOWYCH.** W Łodzi aresztowano 16-letniego Jana Krukowskiego i rówieśnika jego, Józefa Bukowskiego, którzy nadając około 3000 przesyłek pocztowych tygodniowo z ramienia firmy „Rekord", systematycznie zdejmowali znaczki pocztowe w cenie 1 zł. z przesyłek, które wróciły z powrotem, a następnie wywabiwszy z marek stemple pocztowe, puszczali je w obieg po zniżonych cenach. Skarb państwa poniósł w ten sposób szkodę w wysokości kilka tysięcy złotych.

**MALWERSACJE B. POSŁÓW LITEWSKICH.** Jak donosi wileńskie „Słowo", onegdaj dokonano w Kownie sensacyjnych aresztowań b. posłów na sejm kowieński: Mikszisa i Draugielisa. przywódców prawicowego stronnictwa „Związku Gospodarzy". Aresztowania dokonane zostały z powodu wykrycia olbrzymiej afery z dostawą słoniny dla intendentury w Marjampolu. Intendentura otrzymała zamiast słoniny litewskiej, gorszą i tańszą słoninę amerykańską. W sprawie zamieszanych jest kilku członków „Ukininku Sajunga", oraz kilku wojskowych i kupców żydów. Ogółem pociągnięto do odpowiedzialności 10 osób, z których 6 osadzono w więzieniu. W czasie najbliższym można się spodziewać nowych aresztowań.

**NOWY KONSUL WŁOSKI W KATOWICACH.** Prezydent Rzeczypospolitej udzielił exequatur listom komisyjnym p. Ferruccio Luppis, jako konsula królestwa Włoch na obszar Województwa Śląskiego, Kieleckiego i Krakowskiego z siedzibą w Katowicach.

**BUDOWA MOSTU NA WIŚLE POD OŚWIĘCIMEM.** W bieżącym roku Śląski Urząd Wojewódzki przystąpi do budowy mostu betonowego na Wiśle pod Oświęcimem. Koszty budowy mostu określono na sumę 600.000 zł., które pokryje w połowie Śl. Urząd Wojewódzki, zaś drugą połowę pokryje Rząd centralny. Obecnie Śl. Urząd Wojewódzki opracowuje projekt, tak, że w bieżącym roku most zostanie oddany do użytku publicznego. Fakt ten należy powitać z wielkiem zadowoleniem, gdyż przez to połączony zostanie G. Śląsk z Małopolską.

**TRAGICZNA ŚMIERĆ POCZTOWEGO MOTOCYKLISTY.** W Poznaniu w tragiczny sposób utracił życie kierowca motocyklu pocztowego, Władysław Wojtkowiak. Jadąc motocyklem pocztowym, przy zbiegu ulic Głogowskiej i Bukowskiej Wojtkowiak usiłował wyminąć wóz, przyczem zderzył się z tramwajem. Wojtkowiak legł obok rozbitego w szczątki motocyklu z ciężkiemi obrażeniami całego ciała. Nieszczęśliwy zmarł natychmiast.

**SAMOBÓJSTWO ZNANEGO SPORTOWCA LWOWSKIEGO.** Onegdaj we Lwowie znany sportowiec i przedstawiciel fabryki samochodów Studebacker, Henryk Balko, popełnił zamach samobójczy, strzelając sobie w pierś. Ciężko rannego przewieziono w groźnym stanie do szpitala. Balko miał opinję człowieka, któremu się niezwykle dobrze powodzi. więc desperacki jego krok wywołał we Lwowie wielkie wrażenie.

**Z PROCESU O ZAMORDOWANIE SP. KURATORA SOBIŃSKIEGO.** W 35 dniu rozprawy o zamordowanie ś. p. kuratora Sobińskiego wygłosili przemówienia obrońcy dr. Gawydiak i dr. Pawencki.

Wyrok spodziewany jest w środę.

**WŁAMYWACZ CZŁONKIEM KOMISJI WYBORCZEJ.** Onegdaj we Lwowie w nocy nieznani sprawcy dokonali włamania do magazynu kapeluszy Emila Pinsena przy ul. Pilnikarskiej. Włamywacze użyli w tym celu drabinki stojącej obok latarni i po niej dostali się na pierwsze piętro, skąd do wnętrza magazynu. Stojąca tam kasa ogniotrwała została rozbita, a włamywacze zabrali całą jej zawartość w postaci: 300 dolarów, 1000 zł., złote kolczyki i złoty zegarek, poczem zbiegli bez śladu. Jako podejrzanego o popełnienie tego włamania aresztowała policja Bronisława Pastuszyńskiego, majstra murarskiego, zamieszkałego przy ul. Wołyńskiej. Pastuszyński odsiedział już karę dłuższego więzienia za włamanie. Podczas osobistej rewizji, przeprowadzonej przez funkcjonarjuszów policyjnych, znaleziono u niego papiery, stwierdzające, iż był on członkiem komisji wyborczej nr. 30. Wśród papierów znajdowało się powołanie Pastuszyńskiego przez komisarza rządowego na posiedzenie członków komisji, odbyte **na kilka dni przed terminem wyborów.**

# Ze świata.

**PIERWSZA ROZMOWA TELEFONICZNA PARYŻ—NOWY JORK.** Z Paryża donoszą: Pierwsza rozmowa telefoniczna pomiędzy Nowym Jorkiem a Paryżem odbyła się we czwartek. Rozmowę słychać było doskonale. Otwarcie publicznego ruchu telefonicznego nastąpi w ciągu dni ośmiu. Trzyminutowa rozmowa będzie kosztowała około 400 złotych.

**1.500 KANDYDATÓW NA POSADĘ GOŃCA BIUROWEGO.** Z Londynu donoszą: W Nowym Jorku przyszło wczoraj do zaburzeń bezrobotnych. Powodem było ogłoszenie w dziennikach, że do pewnego biura potrzebny jest goniec z pensją 16 dolarów tygodniowo. Przed biurem pojawiło się około 1.500 mężczyzn i kobiet, reflektujących na to stanowisko. Gdy dowiedzieli się, że posada jest już zajęta, usiłowali zburzyć urządzenie biura. Policja rozproszyła tłum.

**B. KRONPRINZ ZADŁUŻONY.** Berliński komunistyczny „Welt am Abend" dowiaduje się, że majątek b. kronprinza na Górnym Śląsku zostanie wystawiony na licytację. Długi b. kronprinza przekraczają wartość jego majątku. dochodzą bowiem do 8 milj. mk.

**SENSACYJNY PROCES POLITYCZNY W BERLINIE.** W sądzie berlińskim ma się rozpocząć w najbliższych dniach sensacyjny proces przeciwko dziennikowi emigrantów rosyjskich w Berlinie, „Rul", oskarżonemu o obrazę ambasady sowieckiej. Proces wytoczony został „Rulowi" z powodu artykułu zamieszczonego po zabójstwie Trejkowicza w Warszawie. w którym to artykule „Rul" wyrażał przypuszczenie, że zabójstwo miało być zemstą urzędników poselstwa sowieckiego na emigrancie rosyjskim za zabójstwo Wojkowa. „Rul" dał artykułowi powyższemu tytuł „Bądźcie ostrożni" i ostrzegał emigrantów rosyjskich przed przekraczaniem progu ambasady sowieckiej. Prasa berlińska spodziewa się, że w procesie tym poruszona zostanie obszernie afera Trejkowicza. „Rul" broniony jest przez dwóch adwokatów: Heinego, posła do Reichstagu i Bibera.

**KATASTROFALNE OBSUNIĘCIE SIĘ GÓRY.** Z Rio de Janeiro donoszą: Obsunięcie się góry pod Santos pociągnęło za sobą znacznie więcej ofiar, niż pierwotnie przypuszczano. Liczba zabitych dochodzi do 300, rannych jest około 200. Dotąd wydobyto 150 trupów. Oddział, złożony z 2000 żołnierzy, zatrudniony jest pracami ratunkowemi. Obsunięcie się góry nastąpiło nagle. W pierwszej chwili odnosiło się wrażenie, że góra Bont Berrat posuwa się cała naprzód i że zasypie całe miasto, później jednak okazało się, że tylko podnóże góry się obsunęło. Masy ziemi i kamieni zasypały szpital z kilkudziesięciu chorymi. Dotąd wydobyto 42 trupy. Prace nad sprzątnięciem potrwają prawdopodobnie kilka tygodni, albowiem masę ziemi, która się obsunęła, oblicza się na kilka miljonów ton. Przypuszczalną przyczyną katastrofy są długotrwałe deszcze.

**JAK ŻYJĄ STUDENCI W MOSKWIE?** Na odbytem niedawno w Moskwie, pod przewodnictwem komisarza oświaty, Łunaczarskiego, publicznem zebraniu wygłosił prof Zalkind odczyt w kwestji materjalnych warunków bytu studenckiego. Położenie uczącej się młodzieży przedstawione zostało w czarnych barwach. Prof Zalkind stwierdza mianowicie, że 61 proc. studentów uniwersytetu moskiewskiego posiada maximum 20 rubli miesięcznie na całkowite utrzymania, 26 proc. utrzymuje się z żebraniny, 23 proc. jada zaledwie trzy razy tygodniowo, 16 proc. rozporządza pomieszczeniem o wymiarach... dwóch metrów kwadratowych. W niektórych przytułkach dla uczącej się młodzieży 53 procent lokatorów jest ciężko chorych, a w jednym nawet kontyngent dochodzi do 85 procent! Tak żyją ludzie w kraju, mającym szczęście posiadać ustrój „komunistyczny".

# O sanację polskiego ruchu emigracyjnego we Francji.

Jak się dowiadujemy, ostatnio doszło między władzami francuskiemi a Urzędem Emigracyjnym w Polsce do nieporozumienia. Tło tego nieporozumienia stanowi **sprawa emigracji polskich robotnic do Francji.** Mianowicie władze francuskie pragną przeprowadzać masową imigrację polskich robotnic rolnych do Francji do drobnych gospodarstw, co całkowicie nie odpowiada polskim postulatom, a to ze względu na niebezpieczeństwa, na jakie polskie robotnice byłyby narażone emigrując w tem sposób, dalej na fakt, że bezrobocie wśród kobiecych sił roboczych w Polsce jest nieznaczne, a wreszcie ze względu na ogólne wskazania polskiej polityki i socjalnej opiekuńczej.

Sprawą tą, jak również i sprawą wydalań polskich robotników z Francji, zmianą niektórych postanowień w zawieraniu kontraktów niedogodnych dla naszych robotników, oraz przedewszystkiem sprawą kosztów przejazdu zajmie się **polsko-francuska komisja doradcza, której obrady rozpoczęły się dnia 8 marca w Paryżu**, a która przewidziana jest w konwencji polsko-francuskiej z 1919 r.

Mamy nadzieję, że polscy przedstawiciele skutecznie przeprowadzą w interesie polskiego robotnika swe postulaty. Z naszej strony pragniemy jedynie zaznaczyć, że **opinja publiczna w Polsce od dłuższego już czasu jest wysoce zaniepokojona pewnemi niepożądanemi objawami, które dały się zauważyć w dziedzinie rekrutacji polskiego robotnika do Francji** : wyrażamy nadzieję, że obradująca komisja niedomagania te usunie w interesie obu państw ze sobą zaprzyjaźnionych.

## TEATRY-KINA KONCERTY

Dnia 12 marca

**Z TEATRU M. IM. J. SŁOWACKIEGO.** Dziś, w poniedziałek, i w następne dni bieżącego tygodnia „Faust" Goethego.

—0—

### REPERTUARY:

**TEATR IM. SŁOWACKIEGO:**

Poniedziałek: „Faust".
Wtorek: „Faust".
Środa: „Faust".

**TEATR OPERETKA „NOWOŚCI".**

Poniedziałek: Kto mocniejszy, turniej atletów.
Wtorek: Kto mocniejszy, turniej atletów.
Środa: Kto mocniejszy, turniej atletów.

—0—

**CHÓR DOŃSKICH KOZAKÓW,** karna, idealnie zestrojona drużyna, złożona z 35-ciu śpiewaków, wystąpi we wtorek 13 b. m. w Starym Teatrze i wykona niezmiernie urozmaicony program, zawierający przedewszystkiem pieśni o motywach narodowych, a wśród nich niezrównaną pieśń „Ej Echnjem" Archangielskiego. Cudowne panissima, głębokie i pełne forte, jakby głos dzwonów rozkołysanych, to efekty, któremi Chór Dońskich Kozaków wywołuje wszędzie najwyższy entuzjazm.

**JUTRO WYSTĘP STEFANA JARACZA W KRAKOWIE.** Jutro, we wtorek 13 b. m., wystąpi raz jedyny w Krakowie w sali „Bagateli" Stefan Jaracz, dając swoją genjalną kreację Krumbacha w sztuce Svena Lange „Samson i Dalila". Gościna Jaracza w Krakowie wywołuje nadzwyczaj żywe zainteresowanie wśród kulturalnej publiczności, stęsknionej za grą sceniczną wielkiej miary. Sztuka Langego obfituje w silnie dramatyczne i emocjonalne talenty, pozwalające rozwinąć odtwórcy głównej roli całą skalę ekspresji scenicznej od groteski do wstrząsającego dramatu w scenie obłąkania. Partnerką p. Jaracza jest utalentowana artystka scen warszawskich, p. Ślazka. Początek o godz. 10.15 wieczorem. Pozostałe bilety nabywać można przy kasie „Bagateli".

## Co grają dzisiaj w kinach.

**Uciecha:** „Wschód słońca" według noweli H. Sudermana (Janet Gaynar.)
**Bagatela:** „Cyrk" (Charlie Chaplin).
**Corso:** „Na własnych śmieciach" (Pat i Patachon).
**Nowości:** „Cyrk" (Charlie Chaplin).
**Promień:** „Faust" (E. Jannings).
**Sztuka:** „Wschód słońca" według noweli H. Sudermana (Janet Gaynar.)
**Wanda:** „Marsyljanka".
**Warszawa.** „Upiory" (Harry Peel).

## Z Radjo.

### Program stacyj radjofonicznych:

**na wtorek, 13 marca 1928.**

**Kraków,** (566). Godz. 12: Transmisja sygnału czasu bejnału z Wieży Marjackiej, kom. lotn.-met., oraz muzyki z płyt gramof. Godz. 15—15.20: Transmisja kom. met. i gosp. Godz. 16.40—17.05: Odczyt p. t.: „Wizerunek Jakóba Sobieskiego", wygł. p. J. A. Madey. Godz. 17.20—17.45: „Skrzynka pocztowa" — p. inż. Broniewski. Godz. 17.45—18.15: Audycja dla młodzieży: „Sen Leszka Białego", opow. z roku 1202, przez p. M. Mossoczowa, w wykonaniu artystów Teatru Miejskiego. Godz. 18.15—18.55: Transmisja z Warszawy. Godz. 19.05—19.15: Transm. kom. roln. Godz. 19.15—19.35: Rozmaitości. Godz. 19.35—20: Odczyt p. t.: „fizjologicznem działaniu widomych promieni słońca", wygłosi dr. E. Maydell, prof. U. J. Godz. 20—20.30: Transmisja z Warszawy odczytu org. przez Prezydjum Rady Ministrów. Godz. 20.30—22.30: Transmisja z Warszawy. Godz. 22.30—24: Koncert muzyki lekkiej. Wykonawcy: pp. J. Sarjusz-Wilkoszewska i Remin (śpiew). Bobby Eisinger ze Stockholmu (fort.). Do śpiewu akomp. p. K. Meyerhold. 1. a) A. Gold: Tylko ty — boston, b) A. Gold: Grzechy — blues, c) K. Meyerhold: Nie ściskaj mnie — charleston, p. Remin. 2. a) St. Lipski: Gdy wiosny czas, blues, b) A. Gold: Wyjm palce z buzi — foxtrott, c) Petersburski: Na jedną noc — blues. 3. a) The Doll Dance — Groteska amerykańska, b) Up and down the keys — Groteska amerykańska, c) Jazzaistrix. Groteska amerykańska — fortepian. 4. Lehar: Duet z II-go aktu operetki: „Tam, gdzie skowronek śpiewa". 5. a) Tomaro Sauce, Stomp amerykański, b) Looking for a boy — foxtrott, c) Side by side — foxtrott — p. Bobby Sisinger. Przerwa. 6. a) Petersburski: Miłość — blues, b) Fall: Pieśń Achmeda z I-go aktu operetki „Róża Stambułu". 7. a) H[illegible]: Deszcz jesienny — blues, b) Petersburski: Ca[illegible]a przyjemność po mojej stronie 8. a) Rio Rita — foxtrott, b) Crazy Chinese World. Pianoflot-[illegible]ion, c) Alabana — Yalo — blues — p. Bobby Eisinger. 9. R. Stolz: Duet z II go aktu operetki „Księżniczka Foxtrotta" — Coletta-Octavian.

**Warszawa,** (1111). Godz. 12 Sygnał czasu, kom. lotn. met., hejnał z Wieży Marjackiej w Krakowie. Godz. 15.—15.20: Kom. met. gosp., sam. God[illegible] 16—16.25: Odczyt p. t.: „O dzieciach nadwrażliwyc[illegible]" (z cyklu odczytów org. przez Min. W. R. i O. [illegible]) — wygł. prof. dr. Stefan Baley. Godz. 16.25—16.40: Nadprogram i komunikaty. Godz. 16.40—17.05: „Skrzynka pocztowa", korespondencję bieżącą omówi [illegible] M. Stepowski. Godz. 17.20—17.45: Odczyt organiz[illegible]owany przez Ministerstwo Komunikacji p. t.: „Zniszczenia wojenne kolei państwowych, ich odbudo[illegible] i stan obecny". Godz. 17.45—17.15: Program dla dz[illegible]ieci. Trans. z Krakowa. Godz. 18.15: Koncert w wyko[illegible]naniu orkiestry P. R. pod dyr. J. Oziminskiego. 1) Grieg: Marsz z suity „Sigurd Jorsalfar"; 2) G[illegible]rieg: Suita „Peer Gynt" Nr. 1: a) Poranek. b) Śmie[illegible]rć Azy, c) Taniec Anitry, d) W zamku króla gór. 3) Svedsen: Taniec owadów. 4) Sinding: a) Gawot, [illegible] Walc, op. 59 Nr. 6. Godz. 18.35—19.20: Lekcja jęz[illegible]yka fran. — Lucien Roquigny; g. 19.[illegible]—19.[illegible] Roz[illegible]maitości; g. 19.35—20: Odczyt p. t.: „Z bez[illegible] polskich — Ziemia Czarnomorska". (Dział „Kraj[illegible]oznawstwo") — wygł. prof. Aleksander Janowski; g. 20—20.30: Odczyt org. przez Prezydjum Rady [illegible]inistrów; g. 20.30: Uroczysta audycja z powodu W[illegible]ęgierskiego Święta Narodowego. Koncert poświęco[illegible]ny muzyce węgierskiej; g. 22—22.5: Sygnał czasu i kom. lotn.-me.; g. 22.5—22.20: Kom. PAT.; g. 22.20—22.30: Kom. pol., sportowy.

**Poznań** (340). G. 13: Notowania giełdy zbożowo-towarowej; g. 13.15—14.30: Koncert [illegible]tria. Udział biorą: Hugo Gloksyn (fortepian), Mor[illegible]awski (skrzypce). S. Doliński (wiolonczela). 1) M[illegible]endelsohn: Uwertura „Hebrydy", 2) Gauvin: Suita [illegible]turecka, 3) Dvorak: Tańce słowiańskie, 4) Glinka[illegible] Uwertura od op. „Rusłan i Ludmiła", 5) Becce: Sui[illegible]ta włoska, 6) Gounod: Balet z op. „Faust". g. 14: W przerwie koncertowej notowania giełdy pieniężnej; g. 17—17.45: Audycja dla dzieci w wykonaniu wuja[illegible]a „Czesia". g. 17.45—18.45: Koncert orkiestry salonowej z kawiarni „Esplanade". g. 18.45—19: Nadprogram — wygł. p. Janusz Warnecki, art. Teatru Polskiego; g. 19.10—19.15: „Silva rerum", wygł. przez p[illegible] [illegible]Sienkiewicza; g. 19.15—19.35: 49-ta lekcja języka fra[illegible]ncuskiego (kurs elementarny) — wykł. p. Omer Neveux); g. 19.35—20: Odczyt p t.: „Wrażenia z tego[illegible]rocznego zielonego tygodnia rolniczego w Berlinie" — wygł. p. inż. Jakowski); g. 20—20.20: Kom. go[illegible]spodarcze: g. 20.30—22: Koncert organ. przez firmę „Philips" (recital organowy). Wykonawcy: prof. F. Nowowiejski, J. Nowak (bas); g. 22—22.20: Sygnał czasu, kom. met. i PAT; g. 22.20—22.30: Nadprogram — wygł. p. Janusz Warnecki, art. Teatru Polskiego; g. 22.30—22.50: Lekcja tańców p. Z. Stadskiego; g. 22.50—24: Muzyka tan. z winiarni „Carleton".

**Katowice.** G. 16.20—16.30: Kom. Polsk. Zw. Zrz. Gosp. Woj. Śl.; g. 16.40—17.5: Odczyt p. t.: „Wizerunek Jakóba Sobieskiego" — wygł. p. J. A. Madey; g. 17.5—17.20: Komunikat Dyrekcji Kolei Państw. w Katowicach; g. 17.20—17.45: Wykład języka polskiego (k. wyższy); g. 17.45—18.15: Program dla dzieci; g. 18.15—18.55: Koncert popoł.: g. 18.55—19.15: Kom. Muzeum Śląskiego w Katowicach; g. 19.15—19.35: Rozmaitości; g. 19.35—20: Odczyt p. t.: „Szkice z Niwy Polskiej Śląska" — wygł. wizytator dr. Farnik; g. 20—20.25: Odczyt org. przez Prezydjum Rady Min.; 20.30—22: Koncert wieczorny z Warszawy; g. 22—22.30: Sygnał czasu i komun. PAT; g. 22.30—23.30: Koncert z kawiarni „Astoria".

**Wilno.** G. 16.25—16.40: Chwilka litewska; g. 16.40—16.55: Komunikat dla rolników w opr. Zw. Kół i Organiz. Roln. Z. Wil.; g. 16.55—17.20: Audycja dla dzieci: „O tem, jak chłopiec kraj swój ocalił" — opowie Z. Renttówna; g. 17.20: Kwadrans akademicki; g. 17.45—18.10: „Opera polska i Moniuszko", odczyt z działu „Muzyka polska w przykładach" — wygł. dr. T. Szeligowski; g. 18.10—19: Koncert pop. orkiestry pod dyr. prof. Al. Kontorowicza; g. 19—19.25: Gazetka radjowa; g. 19.25—19.35: Sygnał czasu i rozmaitości; g. 19.35—20: Pogadanka radjotechniczna; g. 20—20.30: Transmisja z Warszawy odczytu org. przez Prezydjum Rady Ministrów; g. 20.30: Transmisja koncertu wiecz. z Warszawy; g. 22: Komunikat PAT.

## Obchód dziesięciolecia Polskiego Towarzystwa Geograficznego.

**Warszawa,** 12 marca.

Dnia 9 b. m. odbyła się w szczelnie zapełnionej auli Uniwersytetu warszawskiego uroczysta akademja dla uczczenia obchodu 10-lecia istnienia Polskiego Towarzystwa Geograficznego. Zebranie zaszczycili swoją obecnością min. Witold Staniewicz, jako przedstawiciel rządu, oraz liczni przedstawiciele świata naukowego, a na ich czele Jego Magnificencja, ks. Rektor Szlagowski.

Prezes Towarzystwa, Wł. Massalski, zagaił zebranie dłuższem przemówieniem, stwierdzając, że geografja jest jedną z nastarszych nauk, a dzisiaj łączy się z nią mniej lub więcej ściśle całe dziedziny życia państwowego, kulturalnego i ekonomicznego. Skreślił w dalszym ciągu w barwny sposób udział polskich geografów w ogólno-światowym dorobku naukowym i przypomniał, że większość z pośród nich pracowała na chwałę nauki obcej.

Po przemówieniu prezesa, sekretarz dr. J. Loth dał w rzeczowem i zwięzłem przemówieniu rzut oka na historję powstania i rozwoju Towarzystwa w ciągu pierwszych dziesięciu lat jego istnienia, zaznaczając, że były one niezmiernie trudne ze względu na brak lokalu i funduszów. Dzięki uprzejmości prof. Lencewicza, Towarzystwo mieści się dotychczas w Zakładzie geograficznym Uniwersytetu warszawskiego w pałacu Staszica. Życie Towarzystwa objawia się w formie licznych zebrań odczytowych dla członków i wprowadzonych gości. Ponadto Towarzystwo gromadzi bibljotekę geograficzną, wydaje dwa pisma perjodyczne: „Przegląd Geograficzny" w Warszawie i „Wiadomości Geograficzne" w Krakowie i prowadzi ożywioną wymianę z 50 kilkoma instytucjami, pomiędzy któremi 31 rozrzucone są po całym świecie. Bierze też udział w kongresach i zjazdach międzynarodowych.

Następnie przemawiali przedstawiciele różnych instytucyj naukowych w porządku następującym: prorektor prof. Hryniewiecki w imieniu Uniwersytetu warszawskiego w serdecznych słowach uwydatnił znaczenie geografji naukowej w pojęciu nowoczesnem i złożył hołd jej dorobkowi naukowemu. Stwierdził on, że Polskie Towarzystwo Geograficzne było pierwszem, które dało impuls do zrzeszenia się specjalistów w pewnej dziedzinie nauki. Za jego przykładem powstały u nas towarzystwa geograficzne, botaniczne, zoologiczne i inne.

Prof. Jan Lewiński w imieniu Towarzystwa Naukowego wyraził Polskiemu Towarzystwu Geograficznemu uznanie za jego dotychczasową działalność i w gorących słowach zachęcał do dalszej owocnej pracy.

Prezes Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, p. Aleksander Janowski, uwypuklił znaczenie towarzystw geograficznych, jako czynników państwowo-twórczych. Zwrócił uwagę na wspólność ideałów obydwóch towarzystw, zaznaczając, że Towarzystwo Krajoznawcze jest jak gdyby terenem przygotowawczym, na którym urabiają się przyszli pracownicy na niwie geograficznej.

Następnie przemawiali: prof. Jan Sosnowski imieniem Towarzystwa im. Kopernika, nestora towarzystw przyrodników w Polsce, prof. Dziubałtowski w imieniu Polskiego Tow. warzystwa Emigracyjnego, oraz Towarzystwa pionierów kolonjalnych i wreszcie prof. Krassowski imieniem rektoratu Wolnej Wszechnicy Polskiej.

Po zakończeniu przemówień delegatów, sekretarz dr. Jerzy Loth odczytał szereg nadeszłych listów i depesz gratulacyjnych.

Po zakończeniu formalnej części zebrania, prof. Ludomir Sawicki, prezes krakowskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego wygłosił odczyt, ilustrowany przeźroczami, o wyprawie naukowej samochodem do Anatolji, poprzedzony wstępem o charakterze i organizacji wypraw naukowych dawniej a dziś. Specjalnie zbudowany samochód ten, na sześciu kołach, jest prawdziwem laboratorjum naukowem, a ponadto umożliwia pięciu podróżnikom spanie pod dachem, niezależnie od miejsca pobytu.

## Kultura i sztuka.

**AKADEMJA KU CZCI IBSENA NA UNIWERSYTECIE WARSZAWSKIM.** Dnia 10 b. m. odbyła się na Uniwersytecie warszawskim uroczysta akademja ku czci wielkiego dramaturga norweskiego, Ibsena, w związku z przypadającą w bieżącym miesiącu 100-tną rocznicą jego urodzin. Na akademję przybyli: charge d'affaires p. Ditlef, konsul norweski, p. Krzyżanowski i szereg członków korpusu dyplomatycznego, reprezentanci władz miejskich, senatu akademickiego, oraz kół artystycznych i literackich stolicy. Akademję zagaił ks. rektor Szlagowski, zwracając się z powitaniem do dyplomaty norweskiego, poczem w słowach pełnych entuzjazmu scharakteryzował twórczość genjalnego dramaturga. Z kolei dłuższy odczyt o Ibsenie wygłosił prof. Zygmunt Łempicki. W odczycie swym prelegent zaznaczył m. in. iż Ibsen wpłynął w decydujący sposób na wprowadzenie do literatury norweskiej norweskiego języka literackiego, opartego na języku ludowym, jak również do wyodrębnienia literatury norweskiej od literatury ogólno-skandynawskiej. Po odczycie członkowie Koła dramatycznego studentów uniwersytetu odczytali wyjątki z IV aktu dramatu „Brand" w słumaczeniu Kasprowicza. Na tem uroczystość zakończyła sie.

**PAMIĘCI OSUCHOWSKIEGO.** Koło Polskiej Macierzy Szkolnej w Kole pow. łódzkiego uczciło pamięć wielkiego działacza oświatowego przez ufundowanie stypendjum jego imienia dla dwojga dzieci w przedszkolu Macierzy w Kole. Ksiądz prałat Niemira oficjował lokal przy Kanonji na Starem Mieście w Warszawie dla bibljoteki Macierzy, która nosi nazwę Bibljoteki Staromiejskiej Polskiej Macierzy Szkolnej im. A. Osuchowskiego.

**POLSKA NA ZJEŹDZIE ETRUSKOLOGICZNYM.** We Florencji odbędzie się w dniach od 28 kwietnia do 3 maja r. b. pierwszy międzynarodowy zjazd etruskologiczny. W komitecie międzynarodowym Polska jest reprezentowana przez prof. E. Bulandę ze Lwowa i prof. T. Zielińskiego z Warszawy. Z ramienia Polskiej Akademji Umiejętności wezmą udział w zjeździe: prof. L. Piotrowicz (Kraków) i T. Zieliński. Poza nimi biorą udział pp.: prof. St. Czarnowski, T. Wałek-Czarnecki, Wł. Antoniewicz, E. Frankowski i St. Poniatowski. Obrady zjazdu obejmą wszystkie kwestje, połączone ze starożytną Etrurją. Ponadto przewidywane są wycieczki do Bolonji i wykopalisk w starym etruskim grodzie Marzabotto.

**MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA FOTOGRAFICZNA W PRADZE.** Z Pragi donoszą, że minister oświaty Hodża dokonał dziś uroczystego otwarcia pierwszej Międzynarodowej Wystawy fotograficznej w Pradze, która potrwa do 27 b. m.

**POBYT PROF. ZIELIŃSKIEGO W PRADZE.** W Pradze bawi znakomity uczony polski, profesor filologji klasycznej na uniwersytecie warszawskim, dr. Tadeusz Zieliński. Wczoraj gościa podejmował czechosłowacki Penklub z prezesem Czapskim na czele. Wieczorem prof. Zieliński wygłosił dwa pierwsze wykłady: jeden w uniwersytecie, drugi w akademickiem Kole przyjaciół Polski. Oba odczyty cieszyły się olbrzymiem powodzeniem. Szczególnym aplauzem obdarzono świetne wywody prof. Zielińskiego o włościaństwie i literaturze polskiej, wygłoszone w Akademickiem Kole. Dziś prof. Zieliński z córką był podejmowany śniadaniem przez posła polskiego w Pradze, Grzybowskiego z małżonką.

**WYKŁADY PROF. E. LAURA W ZURYCHU.** W dniu 13 b. m. przyjeżdża do Warszawy dr. E. Laur, profesor ekonomji rolniczej politechniki zurychskiej, dyrektor i sekretarz generalny Związku Włościan szwajcarskich, zaproszony przez Polską Komisję międzynarodowej współpracy umysłowej, w porozumieniu ze szkołą główną gospodarstwa wiejskiego. Prof. Laur wygłosi w lokalu szkoły głównej dwutygodniowy cykl wykładów z zakresu ekonomiki gospodarstw wiejskich. W sobotę dnia 17 b. m. odbędzie się specjalny wykład, poświęcony włościańskiemu prawu spadkowemu.

**Z. S. R. R. KU CZCI GORKIEGO.** Tas donosi: Komisarjat ludowy oświaty publicznej postanowił włączyć do programu szkolnego na rok bieżący w dziale literatury studja nad dziełami Gorkiego. Departament wydawniczy wydaje do użytku szkolnego dzieła Gorkiego po cenach bardzo przystępnych. Do tej serji wydawnictw należeć będą również dzieła Gorkiego w skrócie. Skrót tekstów dokonany został pod kierownictwem samego autora.

Ulica w Niżnim Nowogrodzie, na której mieszkał Gorkij, otrzyma nazwę ulicy Gorkiego. Koło domu, który zamieszkiwał pisarz, założony będzie ogród.

## Dział gospodarczy

### Sytuacja polskiego przemysłu włókienniczego.

Położenie polskiego przemysłu włókienniczego kształtowało się w ciągu ostatniego sezonu produkcyjnego naogół pomyślnie. Jest to objaw wysoce dodatni nie tylko z punktu widzenia tego przemysłu, ale także z punktu widzenia ogólno-gospodarczego, **gdyż wzrost konsumcji wyrobów włókienniczych jest ważnym miernikiem ogólnego wzrostu siły konsumcyjnej ludności** i poprawy ogólnej sytuacji gospodarczej. Konsumcja wyrobów włókienniczych wzrosła z 67 tys. ton w r. 1926 na 97 tys. ton w r. 1927, to jest z 2.4 kg. na osobe na 3.3 kg.

Dopiero ostatnie miesiące r. 1927 przyniosły pewne osłabienie konjunktur w związku z naturalnem przejściowem wyczerpaniem się siły kupna, w związku z finansową słabością handlu, brakiem kredytów obrotowych i ciągle jeszcze niepomiernie wysoką prywatną stopą dyskontową.

Jednakże **sezon letni zapowiada się pomyślnie.** Już w lutym dały się zauważyć pierwsze oznaki ożywienia. Niedawno przyszło do zawarcia porozumienia w sprzedaży pomiędzy 7-ma wielkiemi łódzkiemi fabrykami wyrobów bawełnianych, które to porozumienie przyniosło ze sobą podwyższenie ceny szeregu tkanin, w konsekwencji zeszłorocznej zwyżki surowej bawełny.

Wywóz wyrobów bawełnianych, który znacznie wzrósł w r. 1927, zkońcem tegoż roku nieco osłabł. **Ogółem wywóz ten z okręgu łódzkiego wzrósł w r. 1927 o 66 proc. i przedstawiał wartość 72 mil. zł.** Głównymi odbiorcami była Rumunja, Litwa, a obecnie także Chiny i Japonja. Natomiast bielski przemysł włókienniczy eksportował głównie do środkowej i zachodniej Europy z wyjątkiem Niemiec, a dopiero na drugim planie do krajów bałkańskich i na Bliski Wschód. Eksport ten przemysłu przedstawiał wartość miesięczną 1 do 1½ mil. zł.

Sytuacja na rynku surowca bawełnianego jest po zeszłorocznej haussie stabilizowana, a nawet lekko zniżkowa. Natomiast na rynku wełnianym panuje silnie zwyżkowa tendencja.

Jednym z najpomyślniejszych objawów w łódzkim przemyśle tekstylnym jest **fakt poświęcania znacznych kapitałów na inwestycje i w związku z tem stałej poprawy jakościowej produkcji,** dzięki czemu łódzki przemysł rozpoczyna z powodzeniem konkurować na rynkach krajowych z towarami importowanemi dotychczas z Anglji pod nazwą „Liberty" i „Popelina".

Całkowite uzdrowienie stosunków w przemyśle włókienniczym zależy przedewszystkiem od potanienia kredytów i od wzmocnienia stanu kupieckiego. **Słabość bowiem handlu** narażająca przemysłowców łódzkich niejednokrotnie na poważne straty i sprawiająca, że przemysł ten nieraz wprost przesadnie ostrożny być musi w sprzedawaniu swoich towarów firmom mniej sobie znanym, powoduje wpływ hamujący zarówno na wzrost konsumcji, jak w konsekwencji na powiększenie konsumcji.

Działem produkcji łódzkich, który pracuje w pomyślnych warunkach, jest **przemysł trykotażowy.** Od czasu poprawy sytuacji w tym przemyśle, która nastąpiła w r. 1926, utrzymuje się ona bez zmiany, **a zagraniczne wyroby są bardziej wypierane z kraju,** dzięki produkcji jakościowo coraz wyżej stojącej. — Równocześnie daje się zauważyć w tym przemyśle **proces koncentracji wytwórczości** w coraz większych przedsiębiorstwach, a to w związku z trudnościami z jakiemi walczyć muszą drobne zakłady wobec ciasnoty gotówkowej. Proces ten zdaje się nie będzie mógł być powstrzymywany przez niedawne założenie Związku Zakupów przedsiębiorców trykotażowych.

Ceny wyrobów trykotażowych wzrosły w ciągu roku na skutek podrożenia przędzy i podniesienia płac robotniczych o 15 do 25 proc. **Przemysł trykotażowy szczególnie cierpi na brak znaczniejszych kapitałów obrotowych,** dalej na ciągłe wahanie się zbytu uzależnione od zmian pogody, dalej na słabość finansową handlu, wkońcu na nieprzebierającą w środkach konkurencję małych producentów.

Specjalność w tej dziedzinie stanowi produkcja pończoch. Zaopatrzenie Polski w pończochy wyłącznie krajowego wyrobu wymagałoby posiadania około 70 kompletów maszyn do fabrykacji pończoch. Postęp w tej dziedzinie ilustruje fakt, że **podczas gdy przed dwoma laty czynne były w Polsce tylko trzy takie komplety, to od tego czasu liczba ich wzrosła do okrągło 30.** Również pod względem jakościowym pończosznictwo poczyniło w ostatnich czasach poważne postępy.

—o§o—

## Kronika ekonomiczna.

**WZROST DOCHODÓW PAŃSTW.** Wpływy z danin publicznych i monopolów za trzecią dekadę lutego roku 1928 wyniosły ogółem 69 miljonów zł., to jest o 18 miljonów zł. więcej, niż za trzecią dekadę lutego roku 1927. W tem wpływy z danin publicznych dały 41 milj. zł. wobec 32 miljonów zł., wpływy zaś z monopolów 28 milj. zł., wobec 20 milj. zł. za trzecią dekadę lutego roku 1927. Daniny publiczny dały przeto za trzecią dekadę lutego roku 1928 o 9 miljonów zł. więcej, monopole zaś o 8 miljonów zł., więcej, niż za trzecią dekadę lutego r. 1927.

**WAŻNE NARADY KOMITETU EKONOMICZNEGO MINISTRÓW.** W ostatniem posiedzeniu Komitetu ekonomicznego Rady ministrów zostały zdecydowane sprawy dotyczące: 1) stosunku rządu do dającej się zauważyć zwyżki żyta i 2) stosunku rządu do zagadnienia cen materjałów budowlanych. W pierwszej sprawie Komitet Ekonomiczny jest zdecydowany spowodować użyć wszelkich środków, celem niedopuszczenia zwyżki cen na żyto. Wśród środków, które były rozpatrywane, na pierwszy plan wysuwa się przedłużenie zakazu wywozu zboża zagranicę aż do nowych zbiorów, oraz zyskanie państwowych rezerw zbożowych w celu zdrowej interwencji na rynku zbożowym. Co się zaś tyczy zagadnienia materjałów budowlanych, a w szczególności zwyżki cen cegły, która to zwyżka znajduje swą rację jedynie i wyłącznie w konjunkturze, wytworzonej przez ruch budowlany i przez plan inwestycyjny rządu, rząd jest zdecydowany na jak najdalej idące zarządzenia, zmierzające do obniżenia cen cegły. Gdyby nie udało się w najbliższej przyszłości obniżyć tych cen do poziomu gospodarczego uzasadnionego, Komitet Ekonomiczny Rady ministrów zastanowiłby się m. in. nad zrewidowaniem programu budowlano-inwestycyjnego na sezon bieżący.

**Z BANKU POLSKIEGO.** Dnia 8 b. m. odbyło się pod przewodnictwem wiceprezesa Banku Rolnego p. Feliksa Młynarskiego, miesięczne posiedzenie Rady Banku, na którem, po wysłuchaniu sprawozdań dyrekcji i poszczególnych komisyj Rady,

przeprowadzono dłuższą dyskusję nad położeniem rynku pieniężneżo i rozwojem kredytu zagranicznego. Pozatem uchwalono: utworzyć nowe zastępstwo Banku w Dolinie, Hrubieszowie i Radzyminie. Do komitetu dyskontowego przy oddziale w Poznaniu na miejsce ustępującego p. J. Żółtowskiego powołać p. Kazimierza Zychlińskiego. Nabyć plac w Warszawie przy zbiegu ulic Czerniakowskiej. Wilanowskiej i Okrąg na budowę domu mieszkalnego dla pracowników Banku. Ze względu na to, że zebranie Rady dnia 8 b. m. było pierwszem w nowym składzie, po dokonanych wyborach na walnem zgromadzeniu. Rada dokonała, w myśl swoich przepisów, wewnętrznego podziału na trzy komisje

**POŻYCZKA KONWERSYJNA Z ROKU 1924.** Dziennik Ustaw z dnia 7 b. m. ogłosił rozporządzenie Prezydenta z mocą ustawy o podwyższeniu wysokości emisji 5 proc. pożyczki konwersyjnej z 1924 roku. Według tego rozporządzenia, wysokość pożyczki, wynoszącej dotąd 150 milj. zł., podwyższona została do 200 miljonów zł. Sześć pierwszych półrocznych rat umorzenia, przypadających na 50 milj. zł., o które została powiększona emisja, a których suma wynosi 4,735.000 zł., zostaje umorzona z dniem 7 b. m.

**PRZED DECYZJĄ W SPRAWIE KOMERCJALIZACJI KOLEI.** Projekt rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komercjalizacji P. K. P. był już na porządku dziennym ostatniego posiedzenia Rady ministrów, jednakże z powodu nadmiaru spraw nie był jeszcze rozpatrywany. Sprawa komercjalizacji P. K. P. zdecydowana będzie na jednem z najbliższych posiedzeń Rady ministrów, jednakże ani termin, ani porządek obrad następnego posiedzenia nie jest jeszcze ustalony.

**SREBRNE PIĘCIOZŁOTÓWKI W OBIEGU.** Pierwsze pięciozłotówki srebrne, wybite w mennicy państwowej, ukazały się w obiegu. Są one rozchwytywane przez amatorów numizmatyków, gdyż ze względów na charakter rysunku, który ulegnie zmianie, znajdują się w ograniczonej ilości.

**TEGOROCZNE TRADYCYJNE JARMARKI KOŃSKIE** w Gnieźnie odbędą się w czasie od 23 do 25 kwietnia. W sferach fachowych budzą jarmarki te już dzisiaj wielkie zainteresowanie. Spodziewany jest wielki spęd koni i zapowiedziany wielki udział kupców i sportowców. Konkursy hippiczne i różne gry wypełnią dni 21, 22 i 23 kwietnia b. r. Udział najwybitniejszych sportowców jest zapowiedziany. Premie wynoszą 12.000 złotych. Ciągnienie wielkiej loterji końskiej odbędzie się dnia 26 kwietnia b. r. Wygrane wynoszą 43.000 zł. Losy po 1 zł. są wszędzie do nabycia. W biurach komitetu Targów końskich w Gnieźnie, jak i w całem mieście wre praca przygotowawcza w całej pełni.

# Ze sportu.

## Wyniki zawodów piłkarskich w kraju i zagranicą.

**Kraków, 11 marca.** Zapowiedziane na dzień dzisiejszy zawody w piłce nożnej z powodu fatalnych warunków atmosferycznych i złego stanu boisk zostały odwołane.

**Katowice,** 11 marca. Jakby na przekór zeszłotygodniowej, wiosennej pogodzie, warunki atmosferyczne w dniu dzisiejszym dla sportowców były **straszne**. Śnieg 1½ mtr. wysokości, przenikliwy wiatr północny, drobny deszcz ze śniegiem, bijący w oczy i mróz parostopniowy — oto warunki, w jakich rozgrywano w dniu dzisiejszym zawody na G. Śląsku. Najciekawsze bez wątpienia było spotkanie oczekiwane z wielkiem zainteresowaniem po zeszłotygodniowej porażce Wisły

**Pogoń — Warta 2:0** (0:0). Obie drużyny wyszły na boisko w sweaterach i otulone w szale, dygocąc z zimna. Pogoń grała w tym samym składzie, co w poprzednią niedzielę, z tą tylko różnicą, iż miejsce Rencza na lewem skrzydle zajął Rencz. Drużyna Warty wystąpiła w normalnym składzie. Sędzia p. Laband zarządził rozgrywkę 2×30 min. W I połowie Warta, grając z wiatrem miała ustawicznie przewagę. Napastnicy Warty jak **Radojewski** i **Staliński** marnują doskonałe pozycje z paru kroków przed samą bramka. Z drugiej strony bramkarz Pogoni, **Mazur,** grał niezwykle przytomnie i szczęśliwie.

Po przerwie Pogoń ujmuje inicjatywę i **opanowuje zupełnie boisko,** przesiadując wprost na połowie Warty. Fontowicz nie może przeszkodzić temu, iż **Malik,** a potem **Lubina** z ładnych kombinacyj zdobywają zwycięskie bramki. Zwycięstwo Pogoni ze względu na jej ofiarną grę uznać należy za **zasłużone.** O grze normalnej jednak mowy być nie mogło. Publiczności b. mało.

Zawody powyższe poprzedziło spotkanie **IFC — Orzeł 1:4** (1:3). Drużyna IFC wystąpiła w składzie rezerwowym.

**Królewska Huta,** 11 marca. **Śląsk** (Świętochłowice) — **T. K. S. 4:3** (3:0). Na skutek fatalnych warunków atmosferycznych sędzia p. Jedliński uznał boisko, jako nienadające się do zawodów o mistrzostwo i mecz rozegrano, jako towarzyski 2×30 min. Drużyna Śląska wystąpiła w pełnym składzie, podczas gdy TKS liczył dwóch rezerwowych na skrzydłach w linji ataku. Drużyna Śląska przygniotła swego przeciwnika w pierwszej części gry i zdobyła w tym czasie 3 bramki przez **Pałkę II-go** (2) i **Tomasa** (1). W drugiej części zawodów boisko **opanowuje TKS** i mimo doskonałej obrony bramkarza Śląska, Mrożka zdołał wyrównać przez **Gumowskiego** i **Cieszyńskiego.** Dopiero ostatnie minuty dzięki zdecydowanym atakom przyniosły rozstrzygnięcie i decydującą o wyniku bramkę zdobywa gracz Śląska, **Sprus**. Widzów około 500.

**Szarlej,** 11 marca. **Odra — Słowian** (Bogucice) **4:1** (2:1). Obydwa zespoły walczyły z rezerwowymi. Bramki dla zwycięzców strzelili **König** (2) oraz **Siwy** i **Krój** po jednej, dla Słowiana zaś **Szubert.**

**Katowice,** 11 marca. **Kolejowy K. S.—K. S. 06** (Katowice) **2:1** (1:0). Bramki dla zwycięzców zdobyli **Brondel** i **Nowak,** a dla Mysłowiczan **Radka.**

**Siemianowice,** 11 marca. **K. S. 07** (Siemianowice) — **Policyjny K. S.** (Katowice) **0:0.** Pierwszy występ drużyny policyjnej z przeciwnikiem A klasowym wypadł dla niej dodatnio.

**Warszawa,** 11 marca. **Warszawianka — Varsovia 4:0** (2:0). Bramki zdobyli **Jung** (2) oraz **Hasselbusch** i **Korngold** po jednej

**Gdańsk,** 11 marca. **Gedania — Zoppother Sportverein 5:1** (0:1). Decydujące zawody o zdobyciu mistrzostwa kl. A zakończyły się **wielkim sukcesem Gedanji,** której jednak związek niemiecki w Gdańsku mimo to nie przesunie do Ligi, motywując swój krok redukcją klubów ligowych do ilości 6. Krok ten uznać trzeba za specjalnie wymierzony przeciwko polskiemu klubowi Gedanji, ponieważ nie jest nigdy praktykowaną rzeczą, aby mistrza klasy niższej pomijano po ukończeniu rozgrywek mistrzowskich przy przesunięciach do klasy wyższej.

**Poznań,** 11 marca. **Unia — Olimpja 4:3, Posnania — Sparta 3:2.**

**Łódź,** 11 marca. **Turyści — Polonia 2:1 (1:1).** Bramki dla zwycięzców zdobyli **Kowalewski** i **Bałszewski,** dla Polonji zaś nowopozyskany środkowy napastnik **Dietner.** Polonia nie wyzyskała rzutu karnego, przestrzelonego przez **Seichtera II. Kisieliński** w bramce Polonji zawinił drugą bramkę.

**Gliwice,** 11 marca. **Vorwärts** (Gliwice) — **K. S. 06** (Katowice) **1:4** (0:3). Po zeszłotygodniowem zwycięstwie drużyny IFC w Katowicach rezultat powyższy jest dowodem, iż klasa drużyn na polskim G. Śląsku stoi wyżej jak na niem. G. Śląsku. Drużyna katowicka, gdyby nie fatalne warunki atmosferyczne, mogła uzyskać wynik dwucyfrowy. Bramki strzelili dla zwycięców **Zając** (2), **Lamuzik** i **Jakubek** po jednej.

**Wiedeń,** 10 i 11 marca. **FAC — Wacker 2:0. Slovan — Austria 5:5, WAC — Hertha 7:6, Rapid — Vienna 7:2, WAC — Simmering 4:4** i **Admira Sportklub 3:1.**

**Budapeszt,** 11 marca. **III. Ker. — Kispesti 3:2, Nemzeti — „33" F. C. 1:1, Attila — Vasas 1:1, Bastia — Bocskai 0:0, FTC — Belgradzki K. S. 5:0** i **FAC** (Wiedeń) — **Sabaria 2:3, Hungaria — Ujpesti 0:0**

**Praga,** 11 marca. **Sparta — Victoria Žižkov 0:0.** Mecz przerwany z powodu złych warunków terenowych.

**Antwerpja,** 11 marca. **Belgja—Holandja 1:1.**

**Lozanna,** 11 marca. **Szwajcarja — Francja 4:3.**

**Glasgow,** 11 marca. **Anglja — Szkocja 6:2.**

—0—

## Mistrzostwa atletyczne w Krakowie.

**Kraków,** 12 marca. W dniu wczorajszym odbyły się w sali Sokoła krakowskiego mistrzoswa Małopolski w zapasach, które wypadły pod każdym względem udatnie. To też bardzo liczna publiczność, która zapełniła salę Sokoła, z zainteresowaniem śledziła przebieg tych emocjonujących zawodów i opuszczała je z uczuciem pełnego zadowolenia. Udział w zapasach brali zawodnicy **Wisły, Ośrodka wychowania fizycznego i Legji.** Mistrzostwa zakończyły się **pełnem zwycięstwem zawodników Wisły,** którzy zdobyli **wszystkie tytuły i wszystkie nagrody.** Atrakcją wieczoru był **występ Zbyszka IV,** który zaprezentował się znakomicie. Na sali zjawił się także i sam mistrz Zbyszko Cyganiewicz, witany owacyjnie przez publiczność.

Wyniki zapasów są nast.:

**Waga musza** — mistrz **Sworzeniowski** (Wisła), 2) Wilczkiewicz (Wisła).

**Waga kogucia** — mistrz **Palusiński** (Wisła), 2) **Rydel** (Wisła), 3) Jasiowicz (Wisła).

**Waga piórkowa** — mistrz **Grzybczyk** (Wisła), 2) Szczuciński (Wisła). Poza konkursem pierwsze miejsce zajął Jawczyk II z Ośrodka Wych. Fiz.

**Waga lekka** — mistrz **Bajorek** (Wisła), 2) Pawlikowski II (Wisła), 3) Morawa (Wisła). Trzecie miejsce poza konkursem zdobywa Malik z Ośrodka Wych. Fiz.

**Waga średnia** — mistrz **Aleksander Jaworski** (Wisła).

**Waga półciężka** — mistrz **Koperski** (Wisła), 2) Masny (Wisła), 3) Zabiegaj (Wisła).

**Waga ciężka:** mistrz **Zbyszko IV.**

Na zakończenie konkursu odbyła się walka pokazowa między Zbyskiem IV-ym a Jaworskim bez rezultatu, która wykazała nadzwyczajne walory obu przeciwników. Sędziował całkiem dobrze p. Pawlikowski.

—0—

## Rozmaitości sportowe.

**Kraków,** 12 marca. W dniu wczorajszym odbylo się walne zgromadzenie Małopolskiego Związku Okręgowego Atletycznego, kóre wybrało nast. zarząd: prezes St. **Zbyszko Cyganiewicz,** wiceprezesi: inż. Łasiński i Al. Choczner. Członkowie — Pawlikowski Fr., Tylko Mieczysław, Płatek Władysław, Drzewicki T., Mazurkiewicz T., Hyla A. i Krajewski M.

**Kraków.** Uroczyste rozdanie medali pamiątkowych mistrzowi Polskiej Ligi Piłki Nożnej I drużynie Wisły odbylo się w dn. 8 b. m. w sali Chrześcijańskiego Związku Handlowców w Krakowie w obecności członków Zarządu Towarzystwa oraz przedstawicieli Rady Seniorów prezesa Dyrekcji Kolei p. inż. Barwicza i prezesa Izby p. Gregera. Po szeregu okolicznościowych przemówień wręczył prezes p. inż. Barwicz pamiątkowe medale graczom mistrzowskiej drużyny Wisły, którzy w liczbie 19 brali udział w tych ciężkich rozgrywkach, zdobywając zaszczytny tytuł mistrza dla Krakowa oraz puhar Polskiej Ligi Piłki Nożnej.

**Paryż,** 12 marca. Zawody w hockeyu na lodzie o puhar Potin'a: **Paris Canadians — Szwajcarja 1:0, Francja — Szwajcarja 3:2** i **Anglja — Paris Canadians 3:2.**

**Warszawa,** 12 marca. Zarząd Polskiego Związku Lekkoatletycznego zamierza zgłosić na członków międzynarodowej Federacji kobiecej majora Glabisza i kpt. Sterbę, a na członkinie komisji technicznej panie Miłobędzką i Olszewską.

**Warszawa,** 12 marca. Odbył się tutaj w dniu wczorajszym bieg na przełaj Związku Strzeleckiego, w którym zwyciężył Ziffer (Śródmieście) w czasie 9:37.3 na przestrzeni 3 klm.

**Poznań,** 12 marca. W dniu wczorajszym odbył się bieg na przełaj na przestrzeni 3 klm., w którym zwyciężyli, przychodząc razem do mety, Szwarc i Nogaj, w czasie 10:24.6. Startowało 27 zawodników.

**Warszawa,** 12 marca. Warszawskie kluby Legja i Polonia zaangażują na Święta Wielkanocne drużynę angielską „Illfort".

**Katowice,** 12 marac. W dn. 10 b. m. odbylo się zebranie Śląskiego Związku Okręgowego piłki nożnej, na którem ustalono ilość klubów, należących do kl. A na 18, przyczem do klasy tej zaliczono m. i. i Koszarawę w podokręgu Bielskim. To wywołało sprzeciwy u delegatów klubów bielskich, którzy podobnie jak i delegaci IFC i Ruchu byli z wyników walnego zebrania niezadowoleni.

# Salonka rumuńskiego ministra Argetoianu.

Donoszą z Budapesztu: Ciekawa plotka dyplomatyczna omal że nie poróżniła Rumunji z Węgrami. Mianowicie jedno z pism wiedeńskich podało sensacyjną polityczną wiadomość, że między Węgrami a Rumunją istnieje groźny zatarg dyplomatyczny z powodu ubliżenia rumuńskiemu ministrowi rolnictwa Argetoianu na terenie Węgier.

Wedle relacji wspomnianego pisma minister Argetoianu jechał salonką przez Węgry do Wiednia celem sprowadzenia zwłok zmarłego we Wiedniu ojca. W Budapeszcie odczepiono salonkę ministra od pociągu pospiesznego i w niegrzeczny sposób wezwano ministra do zajęcia miejsca w wagonie zwyczajnym, ponieważ są poszlaki, że salonka ta jest własnością kolei węgierskich i rząd rumuński przywłaszczył ją sobie w czasie rządów bolszewickich na Węgrzech. Z węgierskich sfer kompetentnych nadchodzi sprostowanie, że takie przedstawienie sprawy jest zwyczajną plotką dyplomatyczną, która mogła wpłynąć ujemnie na stosunki polityczne sąsiadów. Wedle relacji węgierskiej sprawa przedstawia się zgoła inaczej.

Mianowicie, rząd rumuński zwrócił się do dyrekcji kolei państwowych w Budapeszcie z prośbą, aby salonkę przejeżdżającego przez Węgry ministra Argetoianu przyłączono do pociągu pospiesznego. Tymczasem rzecz okazała się technicznie niemożliwą, ponieważ wagon salonowy rumuński miał dwie osie w przeciwieństwie do czteroosiowych wagonów węgierskich, zastosowanych do błyskawicznej szybkości jazdy. Wobec tego, że salonka rumuńska nie mogłaby nadążyć ekspressowi węgierskemu i narażałaby pociąg na niebezpieczeństwo wykolejenia się, dyrekcja kolei węgierskich odczepiła wagon na granicy i ze zwyczajną w tych wypadkach kurtuazją ofiarowała ministrowi Argetoianu luksusowy wagon I klasy, używany normalnie dla sześciu pasażerów.

# Różne wiadomości.

**Z POSTĘPEM CZASU...** Niegdyś, odważni eksploatorowie, udający się wgłąb tajemniczych puszcz podzwrotnikowych, zabierali ze sobą najróżnorodniejsze świecidełka, któremi obdarowywali dzikich mieszkańców Afryki, zdobywając sobie w ten sposób ich życzliwość. Dziś, zapoznawszy się — dzięki występom Josephine Baker — z istotnemi upodobaniami murzynów, zyskuje p. Macomber, znany myśliwy amerykański, sympatję ciemnoskórych plemion inną zupełnie metodą. Mianowicie, posiada on w swoich kufrach podróżnych udoskonalone radioaparaty, pozwalające mu urządzać wspaniałe popisy wokalno-instrumentalne dla licznego audytorjum afrykańskich melomanów. Na prywatnym jachcie jego, pływającym wzdłuż wybrzeży — czyż trzeba dodać, że p. Macomber jest amerykańskim miljarderem?! — znajduje się potężna stacja nadawcza, przesyłająca karawanie myśliwych utwory, specjalnie dostosowane do ucha murzyńskiego. Skończyła się era szklanych paciorków...

**ZBIORY LORDA CARNARVONA.** Słynne zbiory starożytności odkrywcy grobu Tutankhamena, lorda Carnarvona, zawierające 1.400 przedmiotów dzieł sztuki egipskiej, zakupione zostały obecnie przez nowojorskie „Metropolitan Museum of Art". Jest to jedyna w świecie wielka kolekcja drobiazgów starożytnej sztuki egipskiej.

**UCZCIWOŚĆ ARTYSTYCZNA.** Bywają ludzie, nie zawsze zadowoleni z płodów swej pracy. Najczęstsze wypadki nadmiernej skromności dają się zauważyć u artystów-malarzy. Nierzadko zdarza się, iż niszczą oni swoje dzieła, które przestały im się podobać. I tak znany artysta Vlaminck orzekł pewnego dnia, iż dzieła jego wykonane przed r. 1914 nie mają żadnej wartości... Udał się zatem do sławnego handlarza obrazów, którego specjalnością były właśnie obrazy Vlamincka i rzekł: „Pan posiada pewną ilość moich obrazów... Wiem, że przywiązuje pan do nich pewną cenę. Otóż, płótna te nie mają żadnej wartości... Proszę mi je oddać, gdyż muszę je zniszczyć". Kupiec zaprotestował, tłumacząc się, iż każde z tych arcydzieł warte jest conajmniej 5—6 tysięcy. „Wieleż żąda pan za wszystkie?" — spytał Vlaminck. Uzgodniwszy cenę, Vlaminck zapłacił, odebrał płótna i powróciwszy do domu, spalił je.

Odpowiedzialny redaktor:
MICHAŁ KONOPIŃSKI.
Wydawca:
Spółka Wydawnicza „REFORMA"
Spółka z ogr. odp.



Drukarnia „Ilustrowanego Kuryera Codziennego" — Kraków. Wielopole 1. pod zarządem Feliksa Korczyńskiego.